

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

RAPORT DE EVALUARE

A IMPLEMENTĂRII SDL Grup de Actiune Locala CETATEA TAMASIDAVA TAMASI

REPREZENTANT LEGAL,
DONTU VERONICA

Data de referinta 01.10.2018

CUPRINS

1.PREFATA	3
1.1. CE REPREZINTA RAPORTUL DE EVALUARE	3
1.2. CONTEXTUL/PERIOADA IN CARE A AVUT LOC EVALUAREA	4
1.3. DATA DE REFERINTA A EVALUARII	5
1.4. PREZENTAREA ECHIPEI DE EVALUATORI	5
2.REZUMAT	5
3.CONTEXT	7
3.1. INFORMATII DESPRE GAL	7
3.2. CONTEXTUL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALA	7
4. SCOPUL SI OBIECTIVELE EVALUARII	10
4.1.SCOPUL EVALUARII	10
4.2.OBIECTIVELE EVALUARII	10
5. METODOLOGIA DE EVALUARE	11
5.1. ELABORAREA PLANULUI DE EVALUARE.....	11
5.2. SELECTAREA EVALUATORULUI	13
5.3. ELABORAREA METODOLOGIEI DE EVALUARE DETALIATE	14
5.4. DESCRIEREA ELEMENTELOR-CHEIE ALE EVALUARII	16
5.5. SURSA DATELOR, TEHNICI DE COLECTARE A INFORMATIILOR..	34
6. CONSTATARILE SI CONCLUZIILE EVALUARII	45
7.CONCLUZII. RECOMANDARI	48

1. PREFATA

1.1.CE REPREZINTA RAPORTUL DE EVALUARE

Evaluarea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Cetatea Tamasidava are ca principal scop analiza eficacității (măsura în care au fost atinse obiectivele stabilite), eficienței (raportul între resursele folosite și rezultatele obținute), relevanței (măsura în care obiectivele stabilite sunt în concordanță cu nevoile, problemele și cerințele mediului social-economic) și a impactului socio-economic generat de intervențiile programului asupra dezvoltării UAT-urilor membre GAL Cetatea Tamasidava.

Studiul de evaluare cuprinde rezultatele activității de evaluare a datelor privind proiectele finanțate în perioada decembrie 2016 – septembrie 2018, conform măsurilor din Strategia de Dezvoltare Locală care au fost lansate în perioada susmenționată.

Elaborarea prezentului studiu de evaluare, precum și concluziile extrase au fost direct corelate cu disponibilitatea datelor provenite din sistemul intern de monitorizare, acestea fiind la rândul lor în relație directă cu gradul de implementare a măsurilor lansate. Luând în considerare numărul de proiecte depuse, selectate și contractate până la data de referință a evaluării, se poate constata că implementarea măsurilor din cadrul SDL se afla într-o etapă de început, cu tendința de creștere pe toți indicatorii. Analizând în detaliu, se poate trage concluzia că această etapă incipientă este firească, ea datorându-se procesului de evaluare, selectare și contractare a proiectelor și nu este o consecință a dezinteresului potențialilor beneficiari. Această concluzie rezultă și din analiza ponderii valorii proiectelor selectate la nivel de GAL în valoarea totală alocată măsurilor din SDL.

Se menționează faptul că studiul este realizat în cadrul procesului de evaluare „pe parcurs” a implementării SDL, pe baza proiectelor selectate la nivel de GAL, declarate eligibile la nivel de AFIR și ulterior contractate, deși modalitatea de formulare a întrebărilor, respectiv „în ce măsură” este o caracteristică a evaluării de impact, bazată pe proiecte finalizate. Astfel, raportat la mai multe elemente analizate, prezentul studiu surprinde doar tendințe parțiale, a căror evoluție va fi analizată și consolidată în cadrul evaluărilor viitoare.

În cadrul studiului au fost analizate informații furnizate de măsurile la care au fost lansate apeluri până la data de referință a evaluării, respectiv M2/2A, M3/2B, M4/6A, M5/6B, M6/6B. La nivelul GAL Cetatea Tamasidava exista la data de referință a evaluării două măsuri cu apeluri lansate în care nu s-au înregistrat proiecte depuse, respectiv M1/1C Formare profesională și activități demonstrative și M7/6B Promovarea formelor asociative prin intermediul potențialului local autentic

În urma analizei, se evidențiază necesitatea de redistribuire a alocării bugetare între măsurile din SDL, după cum urmează:

- Urmează a se realoca de la măsura M1/1C suma de 15.222,41 euro către măsura M2/2A
- Urmează a se realoca de la măsura M3/2B suma de 68.358,23 euro către măsura M2/2A
- Urmează a se realoca de la măsura M3/2B suma de 31.641,77 euro către măsura M5/6B

- Urmeaza a se realoca de la masura M6/6B suma de 6.146,08 euro catre masura M5/6B
- Urmeaza a se realoca de la masura M7/6B suma de 27.833,62 euro catre masura M5/6B

Aceste actiuni vor fi intreprinse prin modificarea de SDL, modificare ce se va realiza la o data ulterioara datei de referinta a raportului de evaluare.

1.2.CONTEXTUL IN CARE A AVUT LOC EVALUAREA. IN CE PERIOADA A AVUT LOC EVALUAREA

Evaluarea a avut loc in contextul prioritatilor Uniunii Europene in materie de dezvoltare rurala, respectiv la domeniile de interventie ale acestora, dupa cum este prezentat in Strategia de Dezvoltare Locala a GAL Cetatea Tamasidava:

1. Obiectivul de dezvoltare rurala 1: Favorizarea competitivitatii agriculturii

A. Prioritatea 1. Incurajarea transferului de cunostinte si a inovarii in agricultura, in silvicultura si in zonele rurale

a. Domeniul de interventie 1C) Incurajarea invatarii pe tot parcursul vietii si a formarii profesionale in sectoarele agricol si forestier – Masura M1/1C Formare profesionala si activitati demonstrative

B. Prioritatea 2. Cresterea viabilitatii exploatatilor si a competitivitatii tuturor tipurilor de agricultura in toate regiunile si promovarea tehnologiilor agricole inovatoare si a gestionarii durabile a padurilor

a. Domeniul de interventie 2A) Imbunatatirea performantei economice a tuturor exploatatilor agricole si facilitarea restructurarii si modernizarii exploatatilor, in special in vederea cresterii participarii pe piata si a orientarii spre piata, precum si a diversificarii activitatilor agricole – Masura M2/2A Exploatatii agricole si procesare

b. Domeniul de interventie 2B) Facilitarea intrarii in sectorul agricol a unor fermieri calificati corespunzator si, in special, a reinnoirii generatiilor – Masura M3/2B Instalare tanar fermier

2. Obiectivul de dezvoltare rurala 3: Obtinerea unei dezvoltari teritoriale echilibrate a economiilor si comunitatilor rurale, inclusiv crearea si mentinerea de locuri de munca.

A. Prioritatea P6: Promovarea incluziunii sociale, a reducerii saraciei si a dezvoltarii economice in zonele rurale

a. Domeniul de interventie 6A) Facilitarea diversificarii, a infiintarii si a dezvoltarii de intreprinderi mici, precum si crearea de locuri de munca – Masura M4/6A Investitii in activitati nonagricole

b. Domeniul de interventie 6B) Incurajarea dezvoltarii locale in zonele rurale - Masurile M5/6B Dezvoltarea satelor si a oraselor mici, M6/6B

Investitii in infrastructura sociala, M7/6B Promovarea formelor asociative prin intermediul potentialului local autentic

Evaluarea a avut loc pentru perioada de activitate cuprinsa intre 14.12.2016 si 01.10.2018, in conformitate cu cerintele AM PNDR.

Evaluarea administrativa a fost efectuata periodic si sistematic, lunar, prin includerea informatiilor administrative in matricea de monitorizare stabilita de catre evaluatorul din cadrul GAL.

1.3.DATA DE REFERINTA A EVALUARII

Evaluarea reflecta progresul implementarii strategiei la data de 01.10.2018, conform recomandarilor din Ghidul operational privind evaluarea implementarii strategiilor de dezvoltare locala si a adresei AM nr. 216658/30.10.2018.

1.4. PREZENTAREA ECHIPEI DE EVALUATORI

Evaluarea a fost coordonata de catre Comitetul de Coordonare a Evaluarii, care are urmatoarea componenta:

- BELECCIU FLORIN – Membru Consiliu Director al GAL CETATEA TAMASIDAVA
- TAMAS BERNADIN – reprezentant partener COMUNA GIOSENI
- EȘANU GHEORGHE PAVEL – Manager GAL CETATEA TAMASIDAVA

Conform deciziei Comitetul de Coordonare a Evaluarii s-a stabilit ca se va aplica procedura de autoevaluare.

Evaluarea propriu-zisa a fost efectuata de catre dna GAVRILIU CRISTINA DANIELA, care detine functia de Responsabil monitorizare implementare SDL în cadrul GAL Cetatea Tamasidava.

2. REZUMAT

Scopul evaluarii implementarii Strategiei de Dezvoltare Locala a GAL Cetatea Tamasidava este de a analiza eficacitatea, eficienta, relevanta și impactul socio-economic generat de interventiile programului asupra dezvoltării teritoriului GAL Cetatea Tamasidava.

Obiectivele de baza ale evaluarii au fost urmatoarele:

- De a colecta informatii si dovezi solide a modului in care s-a actionat in cadrul programului, despre cum au fost utilizate resursele alocate si, mai ales, ce rezultate si efecte au fost obtinute concret prin implementarea Strategiei de Dezvoltare Locala la nivelul GAL Cetatea Tamasidava;
- De a intelege ce anume functioneaza si ce nu functioneaza in cadrul programului, de ce nu functioneaza, identificand eventuale masuri de corectie si solutii pentru actuala

strategie, precum si pentru formularea de concluzii pentru imbunatatirea strategiei viitoare.

Concret, evaluarea a realizat o analiza a feedback-ului din teren la actiunile de implementare a strategiei de dezvoltare locala a GAL Cetatea Tamasidava, in vederea unei eventuale realocari a resurselor financiare, analiza eficientei modului de implementare, in vederea imbunatatirii gestionarii implementarii acesteia.

Din evaluarea efectuata asupra implementarii Strategiei de Dezvoltare Locala a GAL Cetatea Tamasidava la data de referinta rezulta urmatoarele:

- Strategia de Dezvoltare Locala a GAL Cetatea Tamasidava a fost elaborata in concordanta cu nevoile reale de la momentul elaborarii, masurile incluse in SDL au fost relevante si concrete, rezultand un SDL bine structurat si adaptat la cerintele si nevoile de pe teritoriul GAL Cetatea Tamasidava; acest fapt este demonstrat de interesul manifestat pentru masurile lansate, **la data de referinta a evaluarii fiind selectate la nivel de GAL proiecte in valoare de 2.108.379 euro din totalul de 2.625.590,35 euro, respectiv 80% din total valoare alocata;**
- Analiza SWOT de la momentul elaborarii strategiei de dezvoltare locala a fost efectuata corect, existand proiecte depuse pentru cinci dintre cele sapte masuri lansate; **in cadrul masurilor lansate proportia valorii proiectelor selectate la nivel de GAL este de cel putin 69 % din valoarea alocata masurii, existand masuri in care proportia proiectelor selectate din valoarea alocata masurii este de 95 % (M6/6B - INVESTITII IN INFRASTRUCTURA SOCIALA) sau 91% (M2/2A - EXPLOATATII AGRICOLE SI PROCESARE) (la primul apel de lansare al fiecărei masuri);**

In concluzie, in urma actiunii de evaluare a implementarii SDL a GAL Cetatea Tamasidava rezulta ca pana la data de referinta a evaluarii au fost lansate masuri viabile si de interes socio-economic, iar din modul de derulare a actiunilor de evaluare, selectie si contractare a proiectelor rezulta ca acestea vor fi implementate cu succes, fapt care va conduce la indeplinirea tuturor indicatorilor de monitorizare si, implicit, la atingerea obiectivelor nationale strategice propuse prin programul national de dezvoltare rurala – LEADER.

3. CONTEXT

3.1. INFORMATII DESPRE GAL

Asociatia Grupul de Actiune Locala G.A.L. "Cetatea Tamasiidava" este un parteneriat public-privat cu personalitate juridica, fiind format din membri ce provin din randurile autoritatilor publice locale, sectorului privat si ai societatii civile. Astfel, din cei 79 de parteneri, 16 reprezinta sectorul public fiind administratii publice locale, 53 reprezinta sectorul privat (societati comerciale, intreprinderi individuale si familiale, persoane fizice autorizate), iar alti 10 sunt reprezentanti ai societatii civile. Procentual, ASOCIATIA G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA are in componenta 20,25% reprezentanti ai sectorului public si 79,75% reprezentanti ai sectorului privat si ai societatii civile. Din totalul de 79 de membri GAL, 6 sunt entitati din mediul urban/din afara teritoriului GAL si 73 din mediul rural, ceea ce determina un procent de 7,59% urban si 92,41% rural.

Parteneriatul Asociatia Grupul de Actiune Locala GAL Cetatea Tamasiidava are ca arie de acoperire zona formata din cincisprezece comune din partea de sud-est a judetului Bacau: Corbasca, Dealu Morii, Gaiceana, Gioseni, Horgesti, Huruiesti, Motoseni, Parava, Pancesti, Racaciuni, Rachitoasa, Sascut, Tamasi, Tatarasti, Valea Seaca precum si un oras din partea de nord a judetului Vrancea: Adjud.

Indicatorii de context relevanti pentru teritoriul GAL Cetatea Tamasiidava, sunt urmasorii:

- Teritoriul: Potrivit ultimelor date statistice valabile, GAL Cetatea Tamasiidava are o suprafata totala de 108.709 hectare.

- Populatia: Conform Recensamantului populatiei si locuintelor 2011, GAL Cetatea Tamasiidava are o populatie totala de 77.180 de locuitori, dintre care 4.819 sunt romi, 346 – maghiari, 191 – ceangai si 3 – italieni.

- Densitatea populatiei: GAL Cetatea Tamasiidava are o densitate a populatiei de 71,00 locuitori/km².

- Suprafata agricola: Conform ultimelor date statistice valabile, GAL Cetatea Tamasiidava are un fond funciar total de 108.709 ha, fondul funciar agricol fiind de 66.596 ha.

3.2. CONTEXTUL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALA

Teritoriul Grupului de Actiune Locala CETATEA TAMASIDAVA inregistreaza un decalaj semnificativ fata de zonele urbane invecinate si se caracterizeaza prin: - nivelul redus de pregatire a persoanelor angajate in sectoarele agricol, alimentar si silvic, a gestionarilor de paduri si a persoanelor angajate in cadrul agentilor economici IMMuri; - fenomenul tot mai accentuat al imbatranirii sefilor exploatatilor agricole; - nivelul tehnic de dotare existent in agricultura nu este adaptat conditiilor de productie, capitalul fizic din agricultura fiind caracterizat printr-un grad ridicat de uzura, atat fizica cat si morala; - activitatile non-agricole din zona G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA sunt slab dezvoltate, functiile economice depinzand, aproape in intregime, de existenta activitatilor agricole; - serviciile de baza pentru populatie cat si infrastructura locala sunt

slab dezvoltate si nu satisfac nevoile comunitatii rurale; - infrastructura sociala este insuficient dezvoltata si nu are capacitatea de a sustine un nivel de trai satisfacator.

Prin intermediul strategiei de dezvoltare locala aferenta teritoriului G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA se doreste a se implementa actiuni care sa combata decalajele prezentate anterior. Dezvoltarea serviciilor de baza pentru populatie si a infrastructurii aferente, crearea si mentinerea de locuri de munca sustenabile, infiintarea si consolidarea afacerilor, dezvoltarea de produse, servicii si activitati care genereaza locuri de munca si un venit suplimentar sunt esentiale pentru imbunatatirea standardului de viata din teritoriul GAL Cetatea Tamasidava.

Strategia de dezvoltare locala aferenta teritoriului G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA ofera noi instrumente pentru o dezvoltare durabila si aduce cu sine metodologii capabile sa asigure satisfacerea nevoilor identificate la nivel local. In acest sens, SDL CETATEA TAMASIDAVA contribuie la dezvoltarea zonei rurale prin intermediul urmatoarelor obiective: - facilitarea accesului fermierilor la informatii si cunostinte care vor contribui la dezvoltarea abilitatilor in sectorul agricol, adoptarea de practici agricole prietenoase cu mediul, gestionarea riscurilor la care sunt expuse exploatatii si, totodata, care vor asigura un management eficient si profesionist al exploatatii; - instalarea tinerilor fermieri, pentru prima data, ca sefi de exploatare agricola; - incurajarea tinerilor fermieri sa se implice in obtinerea unor produse locale specifice; - dezvoltarea exploatatilor agricole de pe teritoriul G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA, cu scopul obtinerii unor produse locale specifice care sa reflecte identitatea zonei; - dezvoltarea si modernizarea unor capacitati de procesare si de comercializare a produselor agricole, incluzand tehnologii moderne, inovatii si idei noi, precum si facilitati pentru cresterea eficientei si productivitatii intreprinderilor si a valorii adaugate a produselor agricole; - diversificarea activitatilor catre noi activitati non-agricole in cadrul gospodariilor agricole; - dezvoltarea microintreprinderilor si intreprinderilor mici, respectiv obtinerea de venituri alternative pentru populatia din mediul rural si reducerea gradului de dependenta fata de sectorul agricol. - imbunatatirea conditiilor de viata ale comunitatii locale; - integrarea grupurilor vulnerabile de pe teritoriul G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA, inclusiv integrarea minoritatilor locale (in special minoritatea roma, care are numarul cel mai ridicat in zona GAL Cetatea Tamasidava); - promovarea formelor asociative in vederea valorificarii potentialului local autentic al teritoriului.

Elemente definitorii pentru teritoriul GAL CETATEA TAMASIDAVA – analiza diagnostic: ▪ Teritoriul acoperit de parteneriat cuprinde zone sarace, mai multe UAT-uri componente avand IDUL mai mic sau egal cu 55. De asemenea, teritoriul G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA cuprinde zone Natura 2000. In acest sens, criteriul de selectie CS 1.3. este indeplinit. ▪ In zona rurala G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA nivelul de pregatire a persoanelor angajate in sectoarele agricol, alimentar si silvic, a gestionarilor de paduri si a persoanelor angajate in cadrul agentilor economici IMM-uri din zona rurala este unul redus. ▪ Teritoriului G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA se confrunta cu un fenomen tot mai accentuat al imbatranirii sefilor exploatatilor agricole. In zona sunt necesare a se realiza investitii care sa stimuleze implicarea tinerilor in activitatile agricole si care, totodata, sa transforme fermele conduse de tineri in exploatatii agricole viabile. ▪ In zona rurala

G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA nivelul tehnic de dotare existent in agricultura nu este adaptat conditiilor de productie, capitalul fizic din agricultura fiind caracterizat printr-un grad ridicat de uzura, atat fizica cat si morala. De asemenea, unitatile de procesare sunt neperformante, insuficient dezvoltate si dotate necorespunzator. ▪ Activitatile non-agricole din zona G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA sunt slab dezvoltate, functiile economice depinzand, aproape in intregime, de existenta activitatilor agricole. Aceasta situatie explica necesitatea crearii de locuri de munca alternative, precum si a surselor de venituri aditionale din activitati non-agricole, alaturi de reorientarea fortei de munca spre activitati non-agricole productive. ▪ La nivelul teritoriului G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA atat serviciile de baza pentru populatie cat si infrastructura locala sunt slab dezvoltate si nu satisfac nevoile comunitatii rurale. Prin urmare, in zona G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA sunt necesare a se realiza investitii care sa contribuie la imbunatatirea conditiilor generale de viata ale locuitorilor si care sa asigure, totodata, dezvoltarea serviciilor locale de baza.

La nivelul teritoriului G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA infrastructura sociala este insuficient dezvoltata si nu are capacitatea de a sustine un nivel de trai satisfacator. Centrele sociale de pe teritoriul GAL prezinta un deficit substantial, diferentele dintre rural si urban fiind multiple si avand ca numitor comun atat lipsurile materiale ale familiei cat si accesul precar la servicii sociale. De asemenea, la nivelul teritoriului G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA exista comunitati de minoritati locale (inclusiv minoritate roma) care au un nivel de trai slab dezvoltat si care se confrunta cu dificultati de integrare in societate. In acest sens, pentru diminuarea discrepantelor dintre zona G.A.L. CETATEA TAMASIDAVA si mediul urban invecinat, sunt necesare a se realiza investitii in crearea, dezvoltarea si modernizarea infrastructurii sociale in vederea facilitarii accesului la servicii sociale imbunatatite in randul grupurilor sociale defavorizate (inclusiv pentru minoritatea roma).

Suma alocata pe intreaga Strategie de Dezvoltare Locala (masuri lansate + cheltuieli de functionare) este de 3.281.987,31 euro, defalcate pe masuri conform tabelului de mai jos:

Denumire MASURA	Cod Masura din SDL	Alocare totală/ măsură
FORMARE PROFESIONALA SI ACTIVITATI DEMONSTRATIVE	M1/1C	25,222.41
EXPLOATATII AGRICOLE SI PROCESARE	M2/2A	385,453.51
INSTALARE TANAR FERMIER	M3/2B	800,000.00
INVESTITII ACTIVITATI NONAGRICOLE	M4/6A	368,184.20
DEZVOLTAREA SATELOR SI ORASELOR MICI	M5/6B	882,784.53
INVESTITII IN INFRASTRUCTURA SOCIALA	M6/6B	126,112.08
PROMOVAREA FORMELOR ASOCIATIVE PRIN INTERMEDIUL POTENTIALULUI LOCAL AUTENTIC	M7/6B	37,833.62
CHELTUIELI DE FUNCTIONARE GAL	***	656.396,96
TOTAL		3.281.987,31

Strategia a fost elaborata in perioada Ianuarie – Iunie 2016 urmand a acoperi intervalul de timp cuprins intre data infiintarii GAL-ului (decembrie 2016) si data finalizarii actiunilor acestuia (aprilie 2020).

4. SCOPUL SI OBIECTIVELE EVALUARII

4.1. SCOPUL EVALUARII

Scopul evaluării este de a răspunde la o serie de întrebări privind măsura în care au fost obținute rezultatele planificate, cum au fost utilizate resursele, care este percepția beneficiarilor, precum și în ce măsură abordarea LEADER este eficientă comparativ cu alte instrumente.

4.2. OBIECTIVELE EVALUARII

Obiectivele de bază ale evaluării sunt următoarele:

- De a raporta și demonstra, prin colectarea de informații și dovezi solide, modul în care s-a acționat, cum au fost utilizate resursele și ce rezultate și efecte au fost obținute prin implementarea SDL;
- De a înțelege ce și cum funcționează sau de ce nu funcționează, contribuind astfel la identificarea unor eventuale măsuri de corectare pentru actuala strategie și la formularea de concluzii utile pentru îmbunătățirea modului de proiectare și implementare a strategiei viitoare;
- De a analiza feedback-ul din teren la implementarea strategiei, în vederea unei eventuale realocări a resurselor financiare, analiza eficienței modului de implementare pentru îmbunătățirea gestionării implementării, analiza funcției de animare și propuneri de îmbunătățire a acesteia.

În corelație cu obiectivele evaluării, există o serie de informații detaliate furnizate de către evaluare, cum ar fi:

- Contribuția strategiei la domeniile de intervenție vizate 1C, 2A, 2B, 6A, 6B;
- Informații privind rezultatele și efectele obținute prin implementarea strategiei;
- Modul în care abordarea LEADER a contribuit la obținerea rezultatelor și efectelor;
- Identificarea unor eventuale măsuri de corectare a strategiei sau a implementării acesteia, eventual o reorientare a resurselor;
- Analiza modului de utilizare a resurselor, justificarea distribuției acestora la nivel teritorial și sectorial;
- Rolul GAL la nivel teritorial, modul și măsura în care strategia de dezvoltare locală contribuie la dezvoltarea teritorială;
- Analiza percepției privind GAL și activitatea sa, la nivelul diferiților factori interesați de la nivel local;
- Îmbunătățirea managementului implementării strategiei, prin analiza activității administrative și de animare a GAL pentru a înțelege cum funcționează acestea;
- Concluzii privind strategia de dezvoltare locală viitoare.

5. METODOLOGIA DE EVALUARE

Etapele principale ale procesului de evaluare

Principalele etape ale procesului de evaluare au fost următoarele:

1. Elaborarea **Planului de evaluare** și constituirea **Comitetului de coordonare a evaluării**.
2. **Selectarea Evaluatorului**. Identificarea structurii interne GAL care va realiza evaluarea (autoevaluare) sau stabilirea metodei de selectare a evaluatorului extern și elaborarea unui caiet de sarcini pentru derularea procedurii de achiziție publică în vederea selectării evaluatorului extern.
3. Elaborarea design-ului evaluării. **Pregătirea metodologiei detaliate de evaluare** - alegerea metodelor și tehnicilor de evaluare și elaborarea instrumentelor.
4. **Derularea activității de evaluare propriu-zisă**. Punerea în practică a metodelor și tehnicilor de evaluare alese, analiză și interpretarea datelor colectate.
5. **Redactarea Raportului de evaluare**. Definitivarea constatarilor, a concluziilor și recomandărilor. Redactarea raportului de evaluare.
6. **Diseminarea rezultatelor evaluării**. Transmiterea raportului de evaluare factorilor interesați și publicarea acestuia pe site-ul GAL.

5.1. ELABORAREA PLANULUI DE EVALUARE

Planificarea activităților de evaluare la nivelul GAL a fost elaborată la începutul acțiunii de evaluare, ulterior fiind ajustată o serie de activități, în funcție de indicațiile primite prin ghid.

Obiectivele de evaluare

Evaluarea strategiei vizează următoarele obiective:

- evaluarea coerenței strategiei: la nivel intern – între obiectivele strategiei, aporturile prevăzute, combinația de intervenții și realizări, rezultate și impacturi preconizate; la nivel extern – între instrumentele implementate împreună pe același teritoriu și relevanța satisfacerii celor mai importante nevoi ale teritoriului GAL, derivate din analiza SWOT și din evaluarea nevoilor;
- evaluarea contribuțiilor operațiunilor strategiei în vederea realizării obiectivelor strategiei, precum și a eficacității și eficienței acestor contribuții;
- analiza factorilor de reușită și de eșec în realizarea obiectivelor strategiei.
- evaluarea activității de animare a GAL, și anume a capacității GAL de a anima cu scopul de a spori gradul de sensibilizare, disponibilitatea și capacitățile de cooperare și de colaborare;
- evaluarea mecanismului de implementare a LEADER la aplicarea metodei LEADER (de exemplu, participarea echilibrată și reprezentarea populației locale în structurile decizionale ale GAL

și structurile de conducere ale GAL, precum și regulile și procedurile pentru pregătirea și implementarea strategiei și a proiectelor de cooperare);

- evaluarea valorii adăugate generate prin mecanismul de implementare și animare, mai exact, a metodei LEADER atunci când este aplicată în mod corect (de exemplu, schimbările din comportamentul oamenilor care determină îmbunătățirea capitalului social și a administrației locale, precum și rezultate mai bune, toate acestea conducând, în cele din urmă, la schimbări structurale în zona GAL).

Data de referință a evaluării

S-a considerat ca data de referință a evaluării = 01.10.2018

Toate analizele administrative, studiile documentare, chestionarele și interviurile s-au efectuat pe informații existente la data de 01.10.2018. Orice alte informații semnificative ulterioare acestei date vor fi prezentate separat, dacă se considera că au un impact semnificativ asupra raportului.

Constituirea comitetului de coordonare a evaluării

Comitetul de coordonare a evaluării are rolul de a coordona și gestiona activitatea de evaluare, având ca principale funcții:

- Definirea cadrului întrebărilor de evaluare
- Pregătirea planului de evaluare
- Aprobarea metodologiei de evaluare detaliată
- Monitorizarea derulării evaluării
- Stabilirea eventualelor măsuri de corectare ale procesului de evaluare
- Analizarea versiunilor de lucru ale raportului de evaluare și formularea de observații
- Analizarea recomandărilor evaluării și luarea deciziilor privind măsurile de corectare necesare
- Diseminarea raportului de evaluare

Conform recomandărilor Ghidului operational privind evaluarea implementării SDL Comitetul de coordonare a evaluării la nivelul GAL CETATEA TAMASIDAVA a fost constituit din decidenți din cadrul organelor de conducere ale GAL, precum și din personal de execuție din cadrul GAL, după cum urmează:

- BELECCIU FLORIN – Membru Consiliu Director al GAL CETATEA TAMASIDAVA
- TAMAS BERNADIN – reprezentant partener
- EȘANU GHEORGHE PAVEL – Manager GAL CETATEA TAMASIDAVA

Se stabilește ca **Responsabil de evaluare** dna GAVRILIU CRISTINA DANIELA Responsabil monitorizare implementare SDL în cadrul GAL, care va avea următoarele funcții în cadrul procesului de evaluare:

- elaborarea planului de evaluare
- selectarea evaluatorului intern
- monitorizarea derularii evaluării
- organizarea reuniunilor Comitetului de coordonare a evaluării pentru analiza versiunilor de lucru și versiunii finale ale raportului de evaluare
- organizarea întrunirilor Comitetului de coordonare a evaluării conform planificării
- întocmirea minutelor de lucru ale Comitetului de coordonare a evaluării și punerea lor în aplicare
- asigurarea calității evaluării și verificarea acestei calități conform grilei de calitate
- diseminarea rezultatelor evaluării

Stabilirea calendarului de lucru estimativ

Calendarul de lucru estimativ a fost elaborat pentru a aplica metodologia de evaluare și a fost aprobat de către Comitetul de coordonare a evaluării, fiind anexat la Raport. Calendarul de lucru estimativ a cuprins următoarele activități: planificarea evaluării, elaborarea metodologiei de evaluare detaliate, derularea evaluării propriu-zise (aplicarea metodelor pentru a colecta/analiza informațiile, formularea concluziilor), elaborarea raportului de evaluare și comunicarea rezultatelor evaluării.

5.2.SELECTAREA EVALUATORULUI

Analiza resurselor necesare evaluării

Datorită faptului că în organigrama GAL CETATEA TAMASIDAVA există postul de Responsabil evaluare implementare SDL, iar nivelul resurselor financiare nu permite contractarea unui expert evaluator extern, s-a considerat oportun să se aplice procesul de auto-evaluare.

Resursele utilizate în cadrul procesului de auto-evaluare se estimează a fi următoarele:

- Timpul de lucru al echipei de evaluare, respectiv: Responsabil evaluare implementare SDL, Responsabil monitorizare, Manager GAL
- Combustibil – pentru deplasarea în comunele de pe teritoriul GAL, în vederea administrării chestionarelor pentru sondajele de opinie, a efectuării interviurilor și a discuțiilor în focus-grup
- Materiale consumabile – hartie, dosare, mape, rechizite – pentru pregătirea chestionarelor, administrarea interviurilor/discuțiilor focus-grup, precum și pentru prelucrarea și centralizarea acestora
- Publicarea raportului de evaluare pe site-ul GAL – va fi publicat fără costuri suplimentare, în cadrul tarifului lunar contractat

5.3.ELABORAREA METODOLOGIEI DE EVALUARE DETALIATE

Pentru evaluarea implementării strategiei de dezvoltare locală a GAL CETATEA TAMASIDAVA va fi utilizat un mix de metode și tehnici cantitative și calitative, care să asigure complementaritatea datelor obținute și pentru a asigura o înțelegere sporită a rezultatelor obținute.

Metode și tehnici cantitative

ANALIZA DATELOR ADMINISTRATIVE

Activitatea de colectare și analiză a informațiilor cantitative și calitative relevante pentru evaluare implementării strategiei de dezvoltare locală, din diverse surse: ex. rapoarte de progres ale beneficiarilor de proiecte, date de monitorizare ale operațiunilor finanțate, documente rezultate ca urmare a implementării operațiunilor, analize socio-economice relevante pentru obiectivele strategiei, date statistice colectate de către diverse instituții cu relevanță pentru evaluarea implementării strategiei, documente publice (acte normative, strategii sectoriale, politici publice) etc.

ANALIZA CONTRAFACTUALĂ

O metodă de a cuantifica contribuția strategiei la rezultatele obținute, prin măsurarea diferenței între rezultatele obținute de un grup de beneficiari (care au beneficiat de intervenția strategiei) și rezultatele obținute de un grup de non-beneficiari (unde nu a existat intervenția strategiei).

SONDAJUL DE OPINIE

Sondajul de opinie este o tehnică cantitativă de colectare a datelor prin adresarea de întrebări:

- ✓ persoanelor care au anumite cunoștințe despre un anumit fenomen, proces, eveniment, activitate etc.
- ✓ persoanelor care au anumite caracteristici (vârstă, gen, nivel educațional, ocupație, funcție etc.)
- ✓ persoanelor, în general, pentru a afla opiniile, valorile, atitudinile și comportamentele în legătură cu un anumit fapt social, eveniment, tematică, aspect etc.

Sondajul de opinie reprezintă o modalitate de a colecta informații de la un grup țintă prin intermediul unui chestionar. Grupurile țintă pot fi diverse: beneficiari de proiecte, non-beneficiari, beneficiari indirecti (grupurile țintă ale operațiunilor finanțate), populația vizată de strategia de dezvoltare locală, întreprinderi/agenți economici, reprezentanți ONG etc.

Sondajul de opinie se realizează prin aplicarea unui chestionar (conținând întrebări și variante posibile de răspuns, dar și întrebări deschise, la care respondenții au posibilitatea să răspundă conform situației lor specifice) unei anumite părți din întreaga populație vizată (chestionarul se aplică doar subiecților din eșantion).

Metode și tehnici calitative

INTERVIUL

O discuție bazată pe un ghid de interviu cu actori cheie la nivel local (parteneri GAL, beneficiari proiecte, diverși alți factori interesați) pentru a colecta informații, opinii și propuneri privind implementarea strategiei și rezultatele sale. Interviul explorează legături de tip-cauză efect pentru a înțelege ce, cum și de ce funcționează, și analizează aspecte calitative ale implementării strategiei și rezultatelor sale.

FOCUS GRUPUL

O discuție cu un grup de 8-10 participanți, bazată pe un ghid de întrebări, pentru a colecta informații similare celor colectate prin tehnica interviului. Față de interviu, deosebirea principală constă în posibilitatea de a urmări opinii diferite și dezbaterile pe această temă, precum și posibilitatea de a explora în detaliu și a analiza multiplele fațete ale aspectelor discutate.

STUDIUL DOCUMENTELOR

Activitatea de colectare și analiză a informațiilor cantitative și calitative relevante pentru evaluarea implementării strategiei de dezvoltare locală, din diverse surse: ex. rapoarte de progres ale beneficiarilor de proiecte, date de monitorizare ale operațiunilor finanțate, documente rezultate ca urmare a implementării operațiunilor, analize socio-economice relevante pentru obiectivele strategiei, date statistice colectate de către diverse instituții cu relevanță pentru evaluarea implementării strategiei, documente publice (acte normative, strategii sectoriale, politici publice) etc.

OBSERVATIA

Observatia este metoda prin care fenomenele sunt investigate in cadrul lor natural de desfasurare, cu ajutorul careia se pot colecta informatii detaliate privind respectivul fenomen – factorii care il influenteaza in mod pozitiv sau negativ. Metoda ajuta la observarea unor elemente de detaliu in cadrul procesului, fiind recomandabil a fi utilizata ca metoda asociata la tehnica interviului sau a focus-grupului.

STUDIUL DE CAZ

Analiza detaliată a unei situații (implementarea unui proiect de către un beneficiar, sau rezultate obținute la nivelul unei localități prin implementarea unui proiect) pentru a ilustra un fenomen. Studiul de caz implică examinarea unui număr limitat de cazuri despre care evaluatorul anticipează că sunt utile pentru a ilustra anumite fenomene cu privire la implementarea strategiei și la rezultatele obținute. Se propune studiu de caz pentru cate un proiect din masurile TINERI FERMIERI (M3/2B), INVESTITII IN ACTIVITATI NON-AGRICOLE (M4/6A), INVESTITII IN INFRASTRUCTURA SOCIALA (M6/6B)

5.4.DESCRIEREA ELEMENTELOR-CHEIE ALE EVALUĂRII

Au fost incluse atât întrebările din lista întrebărilor-cadru obligatorii, cât și întrebări elaborate la nivel de GAL.

INTREBARI - CADRU OBLIGATORII

1. În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?

CRITERII DE EVALUARE:

- *Nevoile de la momentul elaborării SDL au rămas la fel până în prezent*
- *Măsurile din cadrul SDL au fost revizuite, în caz de necesitate, pentru a ține cont de dinamica acestor nevoi*

Din **Chestionarele** administrate unor primari ai comunelor de pe teritoriul GAL a rezultat că parerile acestora sunt împartite echilibrat între cele trei variante de răspuns (în mica măsură/în medie măsură/în mare măsură), reflectând situația de fapt de pe teritoriul comunelor respective.

Din aplicarea metodei **Observatiei** a rezultat că există din partea UAT-urilor o cerere mare în ceea ce privește proiectele depuse pe măsura M5/6B DEZVOLTAREA SATELOR ȘI ORASELOR MICI, care nu este acoperită de fondurile alocate măsurii M5/6B.

Din **Interviurile** care au avut loc cu primarii de UAT a rezultat că aceștia sunt deosebit de interesați de accesarea fondurilor GAL pe măsura M5/6B DEZVOLTAREA SATELOR ȘI ORASELOR MICI, printre altele deoarece unele UAT-uri primesc punctaje foarte mici pe proiectele naționale. Ca solicitare din partea primarilor de UAT se menționează suplimentarea fondurilor la nivel de GAL, din care să se poată face distribuția către măsurile de care sunt interesați.

INDICATORI:

- Numărul de nevoi/măsuri din cadrul SDL revizuite – la data de referință a evaluării nu au fost revizuite măsuri din cadrul SDL, însă s-a concluzionat că modificarea SDL se impune în perioada următoare

Aprecieră evaluatorului

Puțin relevantă	Relevantă	Foarte relevantă
		X

2. Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală?

CRITERII DE EVALUARE:

- *Activitățile (măsuri, proceduri, activități de sprijin) prevăzute în cadrul SDL și resursele alocate acestora suficiente pentru a genera realizările și rezultatele așteptate (indicatorii prevăzuți în strategie).*

Din **Chestionarele** administrate unor primari ai comunelor de pe teritoriul GAL a rezultat ca acestia considera in mare parte (45%) ca activitatile prevazute in SDL si resursele alocate sunt suficiente pentru a genera realizările si rezultatele asteptate.

Din aplicarea metodei **Observatiei** a rezultat ca exista din partea UAT-urilor dechidere pentru a accesa fonduri GAL si de a implementa proiecte pe masura M5/6B DEZVOLTAREA SATELOR SI ORASELOR MICI. A rezultat ca aceasta cerere nu este acoperita de fondurile alocate masurii M5/6B la nivelul GAL Cetatea Tamasiava.

Din **Interviurile** care au avut loc cu primarii de UAT a rezultat ca acestia sunt deosebit de interesati de accesarea fondurilor GAL pe masura M5/6B DEZVOLTAREA SATELOR SI ORASELOR MICI, solicitandu-se suplimentarea fondurilor la nivel de GAL, din care sa se poata face distribuirea catre masurile de care sunt interesati.

- *Indicatorii de realizare sunt definiti adecvat pentru a oferi o imagine clară asupra realizărilor obținute (specifci, măsurabili, fezabili, relevanți și suficienți)*

Din **Chestionarele** administrate unor primari ai comunelor de pe teritoriul GAL a rezultat ca acestia considera in mare parte (56%) ca indicatorii de realizare ofera o imagine clara asupra realizărilor obtinute.

Din aplicarea metodei **Observatiei** a rezultat ca desi indicatorii mentionati in SDL indeplinesc criteriile SMART, exista factori externi perturbatori in ceea ce priveste cuantificarea acestora. In acest sens se mentioneaza adresa AM nr. 204520/26.09.2018 prin care este comunicat GAL-urilor faptul ca numarul locurilor de munca nou create in cadrul UAT-urilor si ONG-urilor nu vor fi luate in calculul indicatorilor de monitorizare la nivel de GAL. Aceasta modificare este cu atat mai destabilizatoare pentru activitatea GAL-ului, cu cat comunicarea are loc intr-un moment in care deja sumele pentru masurile care privesc UAT-urile si ONG-urile au fost deja consumate, respectivii beneficiari fiind deja in faza de contractare.

Totodata, in ceea ce priveste beneficiarii privati, a rezultat ca acestia nu isi pot asuma raspunderea de a face angajari cu norma intreaga si pe toata durata de implementare/monitorizare a proiectului, datorita schimbarilor legislative frecvente in domeniul legislatiei muncii.

Din **Interviurile** care au avut loc cu primarii de UAT a rezultat ca acestia nu sunt de acord in totalitate cu acordarea de punctaj pentru crearea de noi locuri de munca aferente proiectului depus, considerand ca pentru unele dintre obiectivele realizate prin proiect nu este absolut necesara angajarea unei noi persoane, putandu-se aplica un cumul de functii la personalul deja angajat.

- *Rezultatele așteptate sunt clar definite*

Din **Chestionarele** administrate unor primari ai comunelor de pe teritoriul GAL a rezultat ca acestia considera in mare parte (78%) ca rezultatele asteptate sunt clar definite in ceea ce priveste masurile in care sunt implicati.

Din aplicarea metodei **Observatiei** a rezultat ca o parte din beneficiarii private nu au o imagine foarte clara asupra modului de derulare a proiectului si asupra asteptarilor si implicatiilor proiectului. Este de mentionat faptul ca o experienta similara cu fonduri nerambursabile, fie a beneficiarului, fie

a unei persoane din anturajul acestuia, a avut drept consecință o imagine mult mai clară atât asupra așteptărilor, cât și asupra modului de derulare a proiectului.

Din **Interviurile** care au avut loc cu primarii de UAT și beneficiarii privați a rezultat că în cea mai mare parte au rezultate așteptate clar definite.

Aprecierea evaluatorului

Puțin coerentă	Coerentă	Foarte coerentă
	X	

3. În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei sau care este probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării?

CRITERII DE EVALUARE:

- *Măsura în care sunt atinse obiectivele strategiei la data de referință a evaluării*
- *Măsura în care pot fi atinse obiectivele strategiei în orizontul de timp definit de aceasta*

Din analiza situațiilor centralizatoare privind monitorizarea indicatorilor, rezultă următoarele concluzii, pentru fiecare dintre obiectivele strategiei:

Obiectivul de dezvoltare rurală 1: Favorizarea competitivității agriculturii. Acest obiectiv are ca indicatori de rezultat:

- **Minim 2 exploatații agricole/beneficiari sprijinți (M2/2A) – obiectiv indeplinit – au fost selectate și contractate un număr de 5 proiecte de exploatații agricole și procesare**
- **Minim 16 exploatații agricole/beneficiari sprijinți (M3/2B) – obiectiv parțial indeplinit – au fost selectate la nivel de GAL un număr de 13 proiecte, care la data de referință a evaluării SDL se află în evaluare la AFIR**
- **Minim 25 de participanți la instruire (M1/1C) – obiectiv neindeplinit până la data de referință a evaluării, măsura urmand să fie relansată**

Obiectivul de dezvoltare rurală 3: Obținerea/ unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă. Acest obiectiv are ca indicatori de rezultat:

- **Minim 2 locuri de muncă create (M4/6A) – obiectiv indeplinit – au fost selectate 2 proiecte care propun prin planul de afaceri câte 2 locuri de muncă, dintre care 1 proiect a fost contractat până la data de referință a evaluării**
- **Minim 350 persoane populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite (M5/6B) – obiectiv indeplinit**

- **Minim 50 persoane populatie neta care beneficiaza de servicii/infrastructuri imbunatatite (M6/6B) – obiectiv indeplinit prin proiectele depuse pe masura M6/6B, contractate in termenul de referinta al evaluarii**
- **Minim 20 de persoane populatie neta care beneficiaza de servicii/infrastructuri imbunatatite (M7/6B) – obiectiv neindeplinit, masura urmand sa fie relansata**

Măsura în care au fost atinse obiectivele strategiei - aprecierea evaluatorului

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
	X	

Probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării - aprecierea evaluatorului

Redusă	Medie	Ridicată
		X

4. Ce beneficii au fost obținute datorită metodei LEADER ? (dezvoltarea capitalului social local, rezultatele obținute prin implementarea strategiei, îmbunătățirea guvernancei locale)

CRITERII DE EVALUARE:

- *Capitalul social s-a îmbunătățit (spre exemplu învățarea colectivă, schimbarea mentalităților, creșterea colaborării și încrederii reciproce și față de GAL, identificarea unor subiecte de interes comun, dezvoltarea de competențe și capacități, dezvoltarea unor rețele etc.);*

Din **Chestionarele** administrate unor primari ai comunelor de pe teritoriul GAL a rezultat ca acestia considera in mare parte (89%) ca in UAT-urile pe care le administreaza capitalul social s-a imbunatatit in medie sau in mare masura.

Din **Interviurile** care au avut loc cu primarii de UAT a rezultat ca s-a constatat in teritoriu un inceput de schimbare a mentalitatilor populatiei din zona. Aceasta schimbare se regasese in atitudinea fata de antreprenoriatul local, cresterea dorintei de atragere de fonduri nerambursabile, aparitia dorintei de cooperare.

Din aplicarea metodei **Analiza datelor administrative** a rezultat ca exista incredere si interes fata de GAL, fapt demonstrat de numarul de proiecte depuse de catre beneficiari publici si privati.

INDICATOR:

- Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER, cuantificată pe o scală:

Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
	X	

CRITERII DE EVALUARE:

- *Guvernanta locală s-a îmbunătățită la nivel local (spre exemplu îmbunătățirea gestionării funcțiilor administrative pe plan local, implicare sporită a comunității și factorilor interesați în luarea deciziilor, creșterea rolului GAL în guvernanta pe diferite niveluri, creșterea capacității de a gestiona fonduri publice-private etc.).*

Din **Chestionarele** administrate unor primari ai comunelor de pe teritoriul GAL a rezultat ca acestia considera in proportie de 56 % ca guvernanta locala s-a imbunatatit in medie masura si in proportie de 44 % ca guvernanta locala s-a imbunatatit in mare masura.

Din **Interviurile** care au avut loc cu primarii de UAT a rezultat ca UAT-urile s-au adaptat si le-a crescut capacitatea de a gestiona fonduri publice-private, existand inca mici problem cu care se confrunta functionarii pe parcursul implementarii proiectelor. Totodata, prin implementarea SDL-ului s-au creat si dotat departamente de specialitate in cadrul Primariilor, cum ar fi Departamente pentru situatii de urgenta, care pana la aceasta data nu existau, avand un rol esential in viata comunitatii.

Din **Focus-grupurile** organizate a rezultat concluzia ca deciziile la nivel de GAL s-au luat prin implicarea directa a factorilor interesati – Primarii, ONG-uri, asociatii, intreprinzatori locali. In aceste conditii, fiecare dintre acestia si-a sustinut punctual de vedere, pentru a obtine maxim de rezultate pentru entitatile pe care le reprezinta.

INDICATOR:

- Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a guvernantei la nivel local datorită aplicării metodei LEADER, cuantificată pe o scală:

Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
	X	

CRITERII DE EVALUARE:

- *Rezultele implementării SDL-urilor (ex. crearea de locuri de muncă, realizarea unor produse inovatoare, infrastructură de bază, etc.) au generat îmbunătățirea calității vieții în teritoriul vizat de strategie.*

Din **Chestionarele** administrate unor primari ai comunelor de pe teritoriul GAL au rezultat urmatoarele: 11 % afirma ca nu au remarcat o schimbare in calitatea vietii, 56 % sunt de parere ca a avut loc o imbunatatire medie a calitatii vietii, iar 44% spun ca sesizeaza o imbunatatire mare a calitatii vietii.

Din **Chestionarele** administrate unor fermieri din comune aferente GAL a rezultat ca prin actiunile GAL nivelul de trai si conditiile de viata s-au imbunatatit in mare masura 41%, in medie masura 53% si in mica masura 6 %.

Din **Interviurile** care au avut loc cu primarii de UAT au rezultat concluzii diferite, in functie de UAT-ul despre care este vorba. In unele comune nu se poate afirma de o imbunatatire a calitatii vietii - este vorba despre comunele indepartate, in care inca nu exista o infrastructura de baza corespunzatoare, antreprenoriatul este slab dezvoltat si , in consecinta, nu apar produse inovatoare si nici locuri de munca. In alte comune, mai bine amplasate din punct de vedere teritorial, cu un mediu economic mai dinamic, se sesizeaza o crestere a calitatii vietii, atat din punct de vedere al infrastructurii de baza, cat si a dezvoltarii economice si sociale, care sunt in interdependenta.

Din **Focus-grupurile** organizate a rezultat concluzia ca se adanceste diferenta dintre comunele bine amplasate din punct de vedere teritorial (E85), care au deja o dezvoltare economica superioara si comunele din zonele mai izolate ale judetului, unde infrastructura lasa de dorit, iar mediul antreprenorial este slab dezvoltat.

INDICATOR:

- Percepția actorilor locali privind rezultate ale SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER, cuantificată pe o scală:

Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
	X	

5. Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?

CRITERIU DE EVALUARE:

- *Cooperarea cu Administrația locală în ceea ce privește accesarea / implementarea proiectelor este corespunzatoare*

Din **Chestionarele** administrate unor fermieri din comune aferente GAL a rezultat ca 71 % din respondenti apreciaza colaborarea cu administratia locala ca foarte buna, iar 29 % din respondenti apreciaza colaborarea cu administratia locala ca fiind buna.

Din aplicarea metodei **Observatiei** a rezultat ca exista unele sincope in colaborarea cu administratia locala din unele comune, aceasta avand drept consecinta corectarea si reemiterea unor documente, fapt care a condus la inregistrarea de intarzieri in depunerea proiectelor de catre beneficiari. In unele cazuri, ca urmare a intocmirii eronate a unor documente (sau in neconcordanta cu datele inscrise la AFIR), proiectele au fost respinse la evaluare de catre expertii evaluator GAL.

Din aplicarea metodei **Interviului** a rezultat ca o parte dintre potentialii beneficiari s-au confruntat cu probleme pe parcursul intocmirii si depunerii proiectelor. Ca urmare a verificarilor efectuate de expertii evaluatori GAL si a solicitarii de informatii suplimentare priectele au fost completate si au trecut de faza de evaluare si selectie.

INDICATOR:

- Percepția actorilor locali privind colaborarea cu administrația UAT din punct de vedere al accesării/implementării proiectelor

Necorespunzatoare	Buna	Foarte buna
	X	

CRITERIU DE EVALUARE:

- *Cadrul legislativ in ceea ce priveste achizițiile efectuate prin proiectele depuse la GAL este accesibil beneficiarilor (publici sau privati)*

Din **Chestionarele** administrate unor fermieri din comune aferente GAL a rezultat ca 29 % din respondenti apreciaza cadrul legislativ ca fiind accesibil, 65% considera cadrul legislativ ca fiind dificil, iar 6% sunt de parere ca acesta este foarte dificil.

Din **Observatia** facuta pe parcursul ultimelor doua luni din evaluare a rezultat ca beneficiarii se confrunta cu o serie de probleme in ceea ce priveste achizițiile si platile efectuate prin proiect. Un exemplu il constituie flexibilitatea destul de redusa in achiziția unor utilaje – acestea trebuie sa coincida cu utilajele din ofertele depuse la proiect, uneori beneficiarii aflandu-se in imposibilitatea de a gasi pe stoc la respectivul furnizor exact utilajul solicitat. O alta problema cu care se confrunta beneficiarii este aceea a documentelor de proprietate si de plata – in unele cazuri facturile au unele neconcordante cu ofertele, sau sunt intocmite incomplet (elementele esentiale legale existand). Un aspect cu care se confrunta atat beneficiarii privati, cat si cei publici este obligativitatea stampilarii documentelor prezentate la avizare. Ar mai fi de mentionat si unele ambiguitati in cadrul ghidurilor in ceea ce priveste necesitatea stampilelor pe extrasele de cont emise de trezorerie, lasand loc la interpretari privind obligativitatea

INDICATOR:

- Percepția actorilor locali privind cadrul legislativ al achizițiilor efectuate din fonduri accesate pe măsurile lansate de GAL

Accesibil	Dificil	Foarte dificil
	X	

CRITERIU DE EVALUARE:

- *Pregătirea, experiența și cooperarea cu echipa tehnică a GAL este corespunzatoare*

Din **Chestionarele** administrate unor fermieri de pe teritoriul comunelor membre GAL au rezultat urmatoarele: 91% sunt de parere ca pregătirea, experienta si cooperarea cu echipa tehnica a

GAL sunt foarte bune, iar 9% considera ca pregătirea, experiența și cooperarea cu echipa tehnică a GAL sunt bune.

Din **Interviurile** luate unor primari ai comunelor din GAL a rezultat ca sunt foarte mulțumiți de colaborarea cu echipa tehnică a GAL, exprimându-și opinia ca au la dispoziție un volum mai mare de informații, o disponibilitate și colaborare mai bune decât primarii membri în alte GAL-uri.

Din **Interviul** luat reprezentanților CDRJ a rezultat ca aceștia sunt mulțumiți de colaborarea cu echipa GAL CETATEA TAMASIDAVA, atât din punct de vedere al corectitudinii informațiilor transmise, cât și al rapidității răspunsurilor și a bunei colaborări. S-a menționat că unele sincope în colaborare s-au datorat doar unei circulații deficitare a informațiilor de la centru în teritoriu, sau a interpretării în mod diferit a unor prevederi.

INDICATOR:

- Percepția actorilor locali privind pregătirea, experiența și cooperarea cu echipa tehnică a GAL Cetatea Tamasidava

Necorespunzatoare	Buna	Foarte buna
		X

6. În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?

CRITERIU DE EVALUARE:

- *Serviciile și infrastructurile locale în zonele rurale au fost îmbunătățite*

Din **Chestionarele** administrate unor primari ai comunelor de pe teritoriul GAL au rezultat următoarele: 11 % afirmă că serviciile și infrastructura locale s-au îmbunătățit în mică măsură, 33% sunt de părere că serviciile și infrastructura locale s-au îmbunătățit în medie măsură, iar 56 % sunt de părere că a avut loc o îmbunătățire în mare măsură a serviciilor și infrastructurii locale.

Din **Chestionarele** administrate unor fermieri de pe teritoriul comunelor membre GAL au rezultat următoarele: 12 % afirmă că serviciile și infrastructura locale s-au îmbunătățit în mică măsură, 41% sunt de părere că serviciile și infrastructura locale s-au îmbunătățit în medie măsură, iar 47 % sunt de părere că a avut loc o îmbunătățire în mare măsură a serviciilor și infrastructurii locale.

Din **Interviurile** care au avut loc cu primarii de UAT a rezultat că în cadrul UAT-urilor se observă o îmbunătățire a serviciilor și infrastructurii, însă nu pe măsura așteptărilor; se constată aceeași discrepanță între diferitele comune din cadrul GAL-ului, chiar dacă pe ansamblu există o tendință pozitivă în ceea ce privește acest criteriu de evaluare.

Din **Focus-grupurile** organizate a rezultat concluzia că fiecare UAT se confruntă cu problemele specifice, pe ansamblu existând o îmbunătățire a infrastructurii în zona. Cu toate acestea, din discuțiile

purtate rezulta ca, mai ales in cadrul comunelor cu un grad mai redus de dezvoltare este necesara dezvoltarea infrastructurii, acestea fiind vitale pentru un nivel de trai decent.

INDICATOR:

- Percepția actorilor locali privind imbunatatirea serviciilor si infrastructurii locale

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
	X	

CRITERIU DE EVALUARE:

- *Accesul la serviciile și la infrastructurile locale în zonele rurale a crescut*

Din **Chestionarele** administrate unor primari ai comunelor de pe teritoriul GAL au rezultat urmatoarele: 11 % afirma ca accesul populatiei la serviciile si infrastructura locale a crescut in mica masura, 33% sunt de parere ca accesul populatiei la serviciile si infrastructura locale a crescut in medie masura, iar 56 % sunt de parere ca a avut loc o crestere in mare masura a accesului populatiei la serviciile si infrastructura locale.

Din **Chestionarele** administrate unor fermieri de pe teritoriul comunelor membre GAL au rezultat urmatoarele: 12 % afirma ca accesul populatiei la serviciile si infrastructura locale a crescut in mica masura, 41% sunt de parere ca accesul populatiei la serviciile si infrastructura locale a crescut in medie masura, iar 47 % sunt de parere ca a avut loc o crestere in mare masura a accesului populatiei la serviciile si infrastructura locale.

Din **Interviurile** care au avut loc cu primarii de UAT a rezultat ca in cadrul UAT-urilor se observa o imbunatatire a serviciilor si infrastructurii, precum si o crestere a accesului populatiei la aceste servicii si infrastructuri; dintre acestea se mentioneaza atat accesul la infrastructura de baza , cat si la cele din domeniul social, de sanatate, cultura si sport.

Din **Focus-grupurile** organizate au rezultat concluzii diferite, in functie de specificul fiecarei commune. Exista comune care se confrunta cu lipsa unei infrastructuri de baza (drumuri deteriorate, lipsa apei curente etc), care se considera a asigura necesitatile de baza pentru comunitate. In acest timp, in alte comune sunt realizate investitii pentru populatie, care sa asigure dezvoltarea in mai multe domenii: terenuri de sport, dispensare, parcuri de agrement, traditii.

INDICATOR:

- Percepția actorilor locali privind accesul populatiei la serviciile si infrastructura locale

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
	X	

CRITERIU DE EVALUARE:

- *Strategiile de dezvoltare locală au determinat crearea de oportunități de ocupare a forței de muncă*

Din **Chestionarele** administrate unor primari ai comunelor de pe teritoriul GAL a rezultat ca acestia considera in mare parte (89%) ca in UAT-urile pe care le administreaza strategia de dezvoltare locala a determinat crearea de oportunitati de ocupare a fortei de munca.

Aplicand metoda **Analizei administrative** rezulta ca prin Strategia de Dezvoltare Locala la nivel de GAL Cetatea Tamasidava se propune un indicator de minim 14 locuri de munca nou create, la care sa adauga un numar de minim 16 exploatatii ale tinerilor fermieri. Luand in calcul ca pentru o buna desfasurare a unei activitati economice se impune existenta a minim doi salariatii (angajati sau nu) se poate concluziona ca SDL-ul a determinat crearea de oportunitati de ocupare a fortei de munca in mediul rural/orase mici.

Din **Focus-grupurile** organizate a rezultat ca una dintre preocuparile conducatorilor de UAT este de a reduce migrarea de forta de munca din localitatea lor spre oras sau, mai grav, in afara tarii. Din cele discutate rezulta ca primarii isi doresc sa stimuleze dezvoltarea antreprenoriatului local, fie in domeniul non agricol, fie ca mici fermieri locali.

INDICATOR:

- Percepția actorilor locali privind crearea de oportunitati de ocupare a fortei de munca

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
	X	

Indicatori COMUNI:

- Procentajul populației rurale vizate de strategia de dezvoltare locală – prin strategia de dezvoltare locala s-au propus masuri care vizeaza intreaga populatie rurala de pe teritoriul GAL; aceasta afirmatie se argumenteaza prin caracteristicile globale ale masurilor din SDL (dezvoltarea satelor si oraselor mici, investitii in infrastructura sociala), masuri prin intermediul carora vor beneficia direct sau indirect de proiecte toti locuitorii din comunele member GAL;
- Procentajul populației rurale care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite – la GAL CETATEA TAMASIDAVA, ca urmare a numarului si distributiei echilibrate a proiectelor pe masura M5/6B, intreaga populatie din UAT-urile ce fac parte din GAL beneficiaza de servicii si infrastructura imbunatatite prin masurile lansate de GAL.
- Locuri de muncă create în cadrul proiectelor sprijinite (LEADER): la data de 01.10.2018, prin proiectele declarate eligibile la nivel de AFIR se considera un numar de 11 locuri de munca ce urmeaza a fi create; dintre acestea, un numar de 4 locuri de munca se considera a fi anulate prin adresa AM nr. 204520/26.09.2018 (2 locuri de munca la UAT si 2 locuri de munca la ONG); la data de referinta 01.10.2018 nu exista incheiate contracte de munca pentru locurile de munca propuse prin proiectele eligibile.

INFORMAȚII SUPLIMENTARE:

- Număr de proiecte/inițiative susținute prin SDL.

La data de referință 01.10.2018 la nivelul GAL CETATEA TAMASIDAVA exista un număr de 37 de proiecte selectate la nivel de GAL, pe toate măsurile unde s-au înregistrat proiecte depuse.

La aceeași dată de referință exista un număr de 20 de proiecte contractate, după cum urmează:

- 12 proiecte contractate M5/6B
- 5 proiecte contractate M2/2A
- 2 proiecte contractate M6/6B
- 1 proiect contractat M4/6A

Luând în calcul etapa în care se afla procesul derulat prin strategia de dezvoltare locală, respectiv încheierea de contracte și demararea acțiunilor de achiziție publică pentru obiectele propuse prin proiectele contractate, se poate considera că, deși procesul este la început, măsurile propuse prin SDL își vor atinge scopul final.

INTREBARI GAL

1. In ce masura a contribuit GAL la facilitarea accesului fermierilor la informații și cunoștințe pentru dezvoltarea abilităților în sectorul agricol?

CRITERIU DE EVALUARE:

- *GAL a facilitat accesul fermierilor la informatii si cunostinte pentru dezvoltarea abilitatilor in sectorul agricol*

Din **Chestionarele** administrate fermierilor a rezultat in proportie de 88 % ca acestia considera ca GAL-ul a facilitat in mare masura accesul fermierilor la informatii si cunostinte in sectorul agricol, iar in proportie de 12% ca GAL-ul a facilitat in medie masura accesul fermierilor la informatii si cunostinte in sectorul agricol.

Din aplicarea metodei **Observatiei** a rezultat ca multi tineri fermieri s-au adresat GAL pentru a obtine informatii referitoare la accesarea de fonduri nerambursabile, obtinand totodata si informatii pentru dezvoltarea abilitatilor in sectorul agricol. Pe de alta parte, lansarea M1/1C FORMARE PROFESIONALA SI ACTIVITATI DEMONSTRATIVE nu s-a bucurat de succesul scontat la momentul lansarii (19.06.2018), nefiind inregistrat niciun proiect. O explicatie pentru acest insucces ar putea fi momentul lansarii, cand agricultorii erau axati pe activitatile productive, neputand aloca timp pentru pregatirea profesionala. O alta explicatie ar putea fi aceea ca viitorii beneficiari la masura M3/2B INSTALARE TANAR FERMIER inca nu aveau un raspuns pozitiv la proiectele depuse, aceasta conducand la o lipsa de interes fara de actiunile de perfectionare profesionala. Aceasta situatie va fi remediata in perioada urmatoare, prin reprogramarea lansarii masurii in anul 2019, intr-un context calendaristic mai favorabil. Totodata, dupa modificarea SDL, va fi diminuată si suma alocata acestei masuri.

Din aplicarea metodei **Analizei datelor administrative** a rezultat ca nu s-a depus niciun proiect pe masura M1/1C FORMARE PROFESIONALA SI ACTIVITATI DEMONSTRATIVE . Acest fapt conduce la concluzia ca lansarea acestei masuri va trebui regandita in perioada urmatoare.

INDICATOR:

- Numar de participanti instruiti prin proiecte aferente masurii M1/1C

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
X		

2. Considerați că prin acțiunile din măsurile GAL s-a îmbunătățit nivelul tehnic al dotării exploatațiilor agricole de pe teritoriul GAL?

CRITERIU DE EVALUARE:

- *Nivelul tehnic al dotării din exploatațiile agricole de pe teritoriul GAL a crescut ca urmare a măsurilor implementate*

Din **Chestionarele** administrate fermierilor a rezultat în proporție de 65 % ca aceștia consideră că prin măsurile lansate de GAL s-a îmbunătățit în mare măsura nivelul tehnic al dotării exploatațiilor agricole, iar în proporție de 35% ca s-a îmbunătățit în mica sau medie măsura nivelul tehnic al dotării exploatațiilor agricole.

Din **Focus-grupurile** organizate cu mici fermieri se poate concluziona că aceștia consideră că prin măsurile lansate de GAL s-a îmbunătățit foarte mult nivelul tehnic al dotării exploatațiilor agricole, însă afirmațiile acestora nu iau în calcul dotarea existentă la data de referință, ci dotările ce vor avea loc în perioada următoare, ca urmare a implementării proiectelor contractate de către aceștia.

Din aplicarea metodei **Analizei datelor administrative** a rezultat că măsura M3/2B - **INSTALARE TANAR FERMIER** a fost una dintre măsurile care s-a bucurat de un real interes din partea populației GAL, fiind depuse un număr 18 proiecte, dintre care au fost selectate ca eligibile la nivel de GAL un număr de 13 proiecte. Prin aceste proiecte depuse se urmărește dotarea exploatațiilor agricole din cadrul GAL cu utilaje și echipamente performante, însă punerea în aplicare a proiectelor și, implicit, dotarea exploatațiilor va avea loc după perioada de referință a prezentei evaluări.

INDICATOR:

- Număr de utilaje agricole achiziționate în cadrul exploatațiilor agricole până la data de referință

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
X		

3. Considerați că prin acțiunile din măsurile GAL s-a stimulat dezvoltarea mediului de afaceri (crearea/dezvoltarea activităților nonagricole, crearea de locuri de muncă), aducând plusvaloare zonei?

CRITERIU DE EVALUARE:

- *Actiunile GAL au condus la crearea/dezvoltarea de activitati non-agricole in teritoriul GAL si implicit la crearea de noi locuri de munca*

Din **Chestionarele** administrate fermierilor a rezultat ca acestia considera in proportie de 24 % ca SDL a creat in mare masura oportunitati de ocupare a fortei de munca, in proportie de 65 % ca ca SDL a creat in medie masura oportunitati de ocupare a fortei de munca, iar 12 % considera ca SDL a creat in mica masura oportunitati de ocupare a fortei de munca la nivelul GAL-ului.

Din **Focus-grupurile** organizate cu mici fermieri se poate concluziona ca acestia iau in calcul in mod constient faptul ca vor crea noi locuri de munca in cadrul exploatatii lor agricole. Un aspect foarte important si care trebuie luat in calcul este faptul ca o parte forta de munca utilizata in activitatile agricole nu va fi angajata cu contract de munca pe perioada nedeterminata, ci va avea doar statut de angajat sezonier sau zilier.

Prin aplicarea metodei **Observatiei** se poate concluziona ca exista un real interes al populatiei de pe teritoriul GAL pentru dezvoltarea de activitati nonagricole in domenii diverse: service auto, productie de mobila, saloane de frizerie/coafura/manichiura, activitati de recuperare medicala, cultura si procesare plante aromate. Din pacate, se observa faptul ca potentialii beneficiari ai fondurilor nu au putut depune proiecte eligibile, din motive legale, administrative sau financiare. Dintre acestea mentionam: forma de organizare in care isi desfasoara activitatea, indicatorii economici necorespunzatori, lipsa unor documente de proprietate, insuficienta fondurilor banesti necesare cofinantarii. Toti acesti potentiali beneficiari si-au exprimat dorinta de a remedia aspectele necorespunzatoare din activitatea lor si de a depune proiecte la urmatoarea lansare a masurii M4/6A sau in exercitiul viitor.

INDICATOR:

- Numar de afaceri in domeniul non-agricol nou create ca urmare a masurilor GAL – 3 proiecte de afaceri nouinfiintate eligibile pe masura M4/6A
- Numar de locuri de munca nou infiintate in cadrul proiectelor eligibile prin masurile lansate de GAL – 5 locuri de munca nou infiintate in cadrul proiectelor cu activitati non-agricole

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
	X	

6. Considerați că prin acțiunile din măsurile GAL s-a contribuit la obținerea de produse locale specific care reflectă identitatea zonei?

CRITERIU DE EVALUARE:

- *Actiunile GAL au condus la obtinerea de produse locale specifice*

Din aplicarea metodei **Analizei datelor administrative**, prin studiul proiectelor selectate la nivel de GAL, a rezultat ca in cadrul exploatareilor agricole ce vor beneficia de finantare vor fi cultivate doar produse locale specifice zonei, conform prevederilor procedurale. Toate culturile infiintate au fost verificate prin corelatia cu informatiile existente in Registrul Agricol si baza de date APIA.

Din **Chestionarele** administrate fermierilor a rezultat ca acestia considera in proportie de 59 % ca masurile din SDL au contribuit in mare masura la obtinerea de produse locale specifice, in proportie de 18 % ca masurile din SDL au contribuit in medie masura la obtinerea de produse locale specifice, iar 23 % considera ca SDL a contribuit in mica masura la obtinerea de produse locale specific.

Metoda **Studiului de caz** ia in analiza proiectului fermierului S. D. care, conform informatiilor prezentate in proiect (din Registrul agricol si Declaratia de suprafata inregistrata la APIA), are cultivate suprafete dupa cum urmeaza: 15 ha cultivate cu grau comun, 50 ha cultivate cu porumb boabe, 72 ha cultivate cu floarea soarelui – toate aceste produse fiind incluse pe lista produselor locale specific zonei GAL “Cetatea Tamasiava” .

INDICATOR:

- Respectarea principiilor privind obtinerea de produse locale specifice

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
		X

7. Considerați că prin acțiunile din măsurile lansate GAL a contribuit la întinerirea populației ocupate în agricultură și stimularea implicării tinerilor în agricultură?

CRITERIU DE EVALUARE:

- *Actiunile GAL au condus la intinerirea populatiei ocupate in agricultura si stimularea implicarii tinerilor in agricultura*

Din **Chestionarele** administrate fermierilor a rezultat ca acestia considera in proportie de 82 % ca SDL a contribuit in mare masura la intinerirea populatiei ocupate in agricultura, iar 18 %

considera ca SDL a contribuit in medie masura la intinerirea populatiei ocupate in agricultura la nivelul GAL-ului.

Prin aplicarea metodei **Observatiei** se poate trage concluzia ca exista o preocupare reala a populatiei din zona pentru a readuce tinerii catre activitatile agricole. Aceasta s-a concretizat fie prin reintoarcerea unor tineri plecati in strainatate, fie prin implicarea in agricultura locala a unor tineri care urmeaza studii de specialitate, sau dezvoltarea de activitati agricole a unor persoane care decid sa aiba calitatea de antreprenori in locul celei de salariat.

Metoda **Studiului de caz** ia in analiza cazul fermierului S.D. care a decis sa isi infiinteze o exploatare agricola pentru a dezvolta o afacere agricola in Dealu Morii. Tanarul fermier S.D. a fost plecat in strainatate pentru o perioada mai mare de timp, insa apoi a luat decizia de a reveni in tara pentru a pune la punct afacerea agricola, prin preluarea exploatatilor agricole de la bunicii sai. Prin planul de afaceri, tanarul fermier S.D. urmeaza sa exploateze o suprafata de 142 ha de teren, pe care va infiinta culturi de porumb, grau si floarea soarelui. Din fondurile nerambursabile solicitate prin proiect se vor achizitiona: un tractor cu putere intre 100-150 CP, o semanatoare mecanica si o masina de erbicidat tractata.

INDICATOR:

- Numar de tineri fermieri care si-au infiintat exploatatii agricole prin masurile GAL – 13 proiecte selectate la nivel de GAL, care la data de referinta a evaluarii sunt depuse la AFIR pentru evaluare

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
		X

8. De unde ati aflat de masura pe care ati depus proiectul? Considerati ca informatiile puse la dispozitie au fost suficiente? De ce alte informatii considerati ca ati fi avut nevoie in derularea proiectului, dar nu ati avut acces la ele?

CRITERIU DE EVALUARE:

- *Actiunile de promovare si informare desfasurate de GAL au fost suficiente si coerente*

Din **Chestionarele** administrate fermierilor a rezultat ca acestia considera in proportie de 100 % ca informatiile puse la dispozitie de GAL referitor la proiect au fost suficiente.

Din **Focus-grupurile** organizate cu beneficiarii de proiecte a rezultat ca acestia au aflat despre masura pe care au depus proiectul din diverse surse, dupa cum urmeaza:

- din materialele de promovare distribuite de catre GAL prin intermediul primariilor;

- de la alti beneficiari de proiecte, dupa care s-au documentat personal la salariatii GAL, pentru a obtine detalii referitoare la proiectul pe care vor sa il implementeze;
- din discutiile purtate cu primarii la intalnirile locale, dupa care s-au documentat personal la salariatii GAL

Aplicand metoda **Observatiei** a rezultat ca potentialii beneficiari au avut surse multiple de informare in ceea ce priveste masura pe care au depus proiecte. De cele mai multe ori potentialii beneficiari aveau o serie de informatii mai mult sau mai putin concrete in ceea ce priveste depunerea si implementarea unui proiect. Pornind de la acestea, au adresat intrebari unor alti beneficiari de proiecte sau primarilor din localitatea de referinta, iar unii dintre acestia s-au documentat pe site-ul GAL. Ulterior au venit la sediul GAL Cetatea Tamasidava, pentru a se clarifica asupra unor aspecte privind conditiile de eligibilitate si selectie a proiectelor, precum si asupra sumelor disponibile si a destinatiei acestora.

INDICATOR:

- Percepția beneficiarilor asupra actiunilor de informare si promovare ale GAL

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
		X

9. Considerati ca au fost suficiente fondurile alocate masurilor implementate de catre GAL? Au fost distribuite resursele corect din punct de vedere teritorial si sectorial?

CRITERIU DE EVALUARE:

- *Fondurile alocate masurilor implementate de catre GAL sunt suficiente*

Din **Chestionarele** administrate fermierilor au rezultat urmatoarele in ceea ce priveste suficienta fondurilor alocate masurilor GAL:

- 18 % considera ca au fost suficiente in mica masura
- 47% considera ca au fost suficiente in medie masura
- 35% considera ca au fost suficiente in mare masura

Din **Focus-grupurile** organizate cu beneficiarii de proiecte a rezultat ca unii dintre beneficiari ar fi avut nevoie de sume mai mari alocate fondurilor nerambursabile, intrucat intentionau sa lanseze proiecte de anvergura ceva mai mare. Totodata, s-a exprimat opinia ca fondurile de care beneficiaza beneficiarii privati sunt mai eficiente din punct de vedere economic decat cele pentru sectorul public si ar trebui alocate sume mai mari.

Din metoda **Observatiei** a rezultat ca in zona GAL Cetatea Tamasidava exista inca cereri pentru obtinerea de fonduri pe masurile agricole si nonagricole, dat fiind ca s-au prezentat la GAL potentiali beneficiari dupa data de inchidere a apelului de selectie. Acestia si-au manifestat interesul pentru a depune proiecte la o eventuala redistribuire a fondurilor, sau in exercitiul financiar viitor.

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
	X	

10. Cum apreciați colaborarea cu echipa tehnica a GAL, din punct de vedere al furnizării de informații necesare? Cum apreciați colaborarea cu echipa tehnica a GAL, din punct de vedere al rapidității răspunsurilor la solicitări și a evaluării proiectelor ?

CRITERIU DE EVALUARE:

- *Colaboarea cu echipa tehnica a GAL a fost corespunzatoare din punct de vedere al rapidității răspunsurilor și a evaluării proiectelor*

In ceea ce priveste furnizarea informatiilor solicitate, din **Chestionarele** administrate fermierilor a rezultat ca acestia considera in proportie de 94 % ca au avut o colaborare foarte buna cu echipa tehnica a GAL, iar in proportie de 6% ca au avut o colaborare buna cu echipa tehnica a GAL din punct de vedere al furnizării informațiilor necesare.

In ceea ce priveste rapiditatea raspunsurilor la solicitari si evaluarea proiectelor, din **Chestionarele** administrate fermierilor a rezultat ca acestia considera in proportie de 88 % ca au avut o colaborare foarte buna, iar in proportie de 12% ca au avut o colaborare buna cu echipa tehnica a GAL.

Din **Interviurile** luate reprezentantilor CDRJ a rezultat ca exista o colaborare foarte buna cu echipa GAL, iar unele sincope in colaborare se datoreaza unor interpretari diferite ale ghidurilor si procedurilor, interpretari asupra carora s-a ajuns la consens, in final.

Din aplicarea metodei de **Studiu a documentelor** a rezultat ca toate documentele si proiectele au fost preluate, analizate si solutionate in conditiile si termenele prevazute de proceduri si ghiduri. Totodata, este de mentionat ca, in procesul de evaluare a proiectelor, termenul de evaluare a fost decalat, ca urmare a asteptarii raspunsurilor de la unele institutii, de exemplu ONRC, APIA, DSVSA. O solutie pentru a evita aceste decalari in evaluarea proiectelor ar putea fi obtinerea accesului GAL la bazele de date ale unor institutii, astfel incat verificarile sa fie efectuate de expertii GAL, fara a se mai solicita informatii de la institutiile respective.

INDICATOR:

- Percepția beneficiarilor asupra colaborării cu echipa tehnica a GAL

În mică măsură	În măsură medie	În mare măsură
		X

5.5.SURSA DATELOR, TEHNICI DE COLECTARE A INFORMATIILOR UTILIZATE IN EVALUARE

Sursele de culegere a datelor au fost urmatoarele:

- Primari ai comunelor membre ale GAL Cetatea Tamasidava
- Beneficiari ai proiectelor pe masurile adresate fermierilor
- Beneficiari ai proiectelor pe masurile sociale
- Beneficiari potentiali ai proiectelor – persoane care au venit la sediul GAL pentru a se documenta in vederea depunerii de proiecte pe masurile lansate de GAL
- Reprezentanti ai CDRJ Iasi
- Documentatia de monitorizare permanenta intocmita in cadrul GAL
- Situatiile administrative, documentele si proiectele din cadrul GAL

Tehnicile de colectare a datelor au fost: chestionarele, interviurile, focus-grupurile, studiul de caz, metode care au fost detaliate pe parcursul raportului.

Principalele limitari si constrangeri intampinate s-au referit la retinerile si temerile persoanelor chestionate sau intervievate. In ciuda asigurarilor ca toate informatiile au caracter confidential si ca nu vor fi facute publice numele persoanelor care au raspuns, s-a constatat o retinere a acestora de a exprima o opinie sincera. Din aceasta cauza s-a insistat pe obtinerea prin intrebari ajutatoare a informatiilor necesare realizarii studiului.

Un alt aspect care s-a constatat pe parcursul studiului a fost acela ca persoanele carora li s-au administrat chestionarele au raspuns la intrebari prin prisma rezultatelor pozitive viitoare ale proiectelor, nu analizand situatia la data curenta. Aceasta deficiente a fost remediata prin reinterpretarea rezultatelor chestionarelor de catre persoana responsabila cu studiul.

METODA ANALIZEI DATELOR ADMINISTRATIVE

Ca metoda de analiza cantitativa, analiza datelor administrative implica o colectare și analiză a informațiilor cantitative relevante pentru evaluare implementării strategiei de dezvoltare locală, din situatiile de monitorizare ale proiectelor.

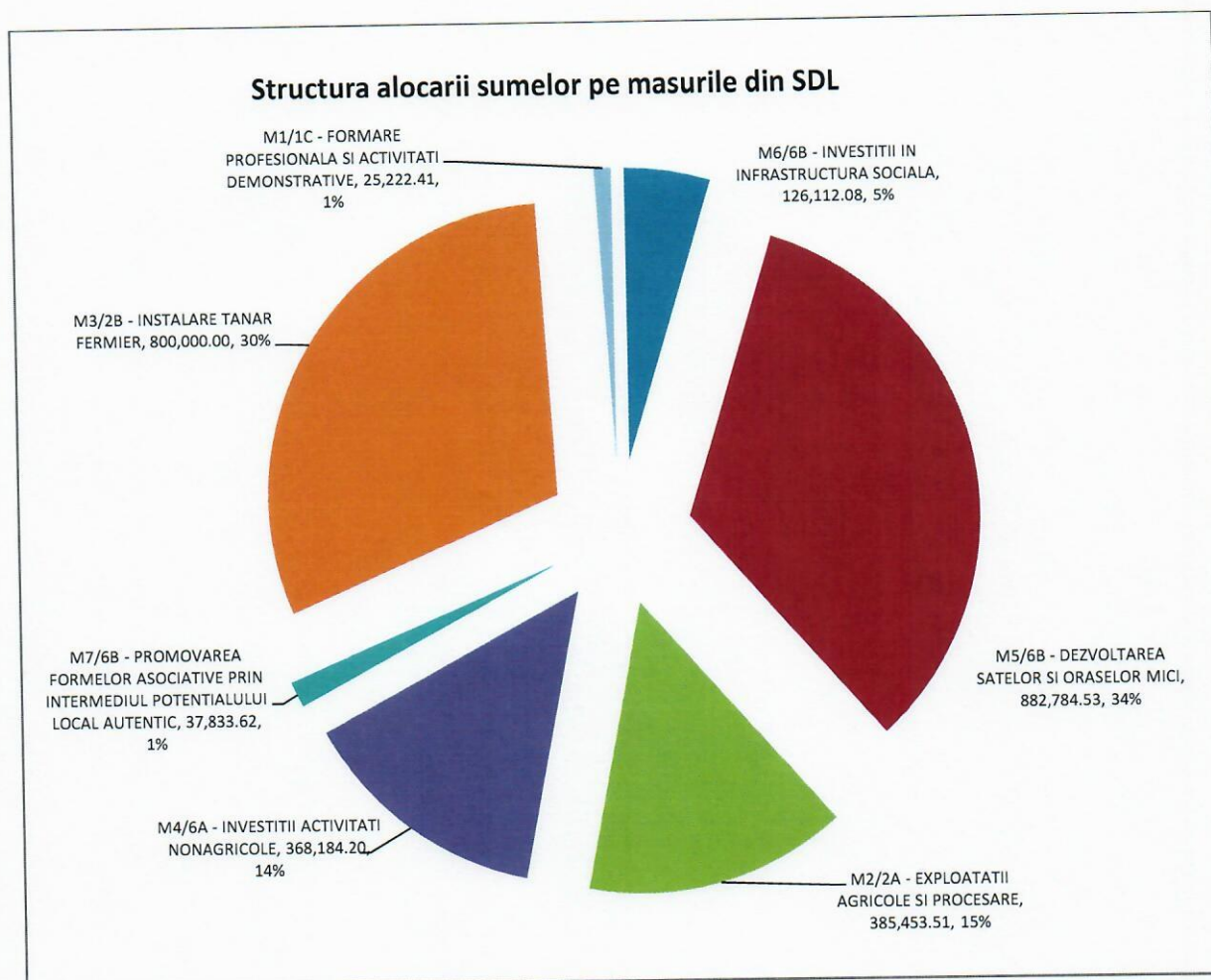
Au fost analizate situatiile de monitorizare intocmite la data de 01.10.2018, detaliindu-se pe fiecare masura din cadrul strategiei de dezvoltare locala a Asociatiei GAL Cetatea Tamasidava.

COMPONENTA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALA – MASURI SI SUME ALOCATE	
Denumire MASURA	Alocare / măsură
M1/1C - FORMARE PROFESIONALA SI ACTIVITATI DEMONSTRATIVE	25,222.41
M2/2A - EXPLOATATII AGRICOLE SI PROCESARE	385,453.51
M3/2B - INSTALARE TANAR FERMIER	800,000.00
M4/6A - INVESTITII ACTIVITATI NONAGRICOLE	368,184.20
M5/6B - DEZVOLTAREA SATELOR SI ORASELOR MICI	882,784.53
M6/6B - INVESTITII IN INFRASTRUCTURA SOCIALA	126,112.08
M7/6B - PROMOVAREA FORMELOR ASOCIATIVE PRIN INTERMEDIUL POTENTIALULUI LOCAL AUTENTIC	37,833.62
TOTAL	2,625,590.35

Centralizand datele din strategia de dezvoltare locala a Asociatiei GAL Cetatea Tamasidava, a rezultat ca accentul in repartizarea sumelor pe masuri a fost pus pe masura **M5/6B Dezvoltarea satelor si oraselor mici**, cu suma de 882.784,53 euro (34 %), precum si pe masura **M3/2B Instalarea tanarului fermier**, cu suma de 800.000 euro (30 %).

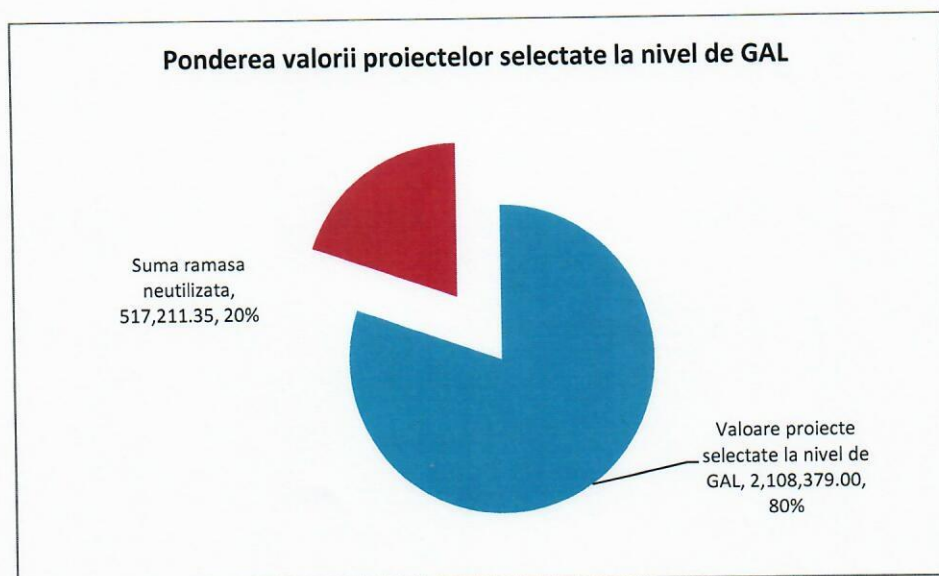
Aceasta structura a fost stabilita de la data elaborarii strategiei de dezvoltare locala a Asociatiei GAL Cetatea Tamasidava, bazandu-se pe factorii economici, sociali si demografici din zona GAL Cetatea Tamasidava.

In derularea evaluarii, aceasta a fost structura de baza de la care s-au efectuat analizele de structura si de progres in ceea ce priveste evaluarea, contractarea si implementarea proiectelor. Pornind de la aceasta s-au tras concluziile privind: nivelul de interes al potentialilor beneficiari, durata procesului de evaluare a proiectelor pe diverse masuri, viteza de contractare a proiectelor.

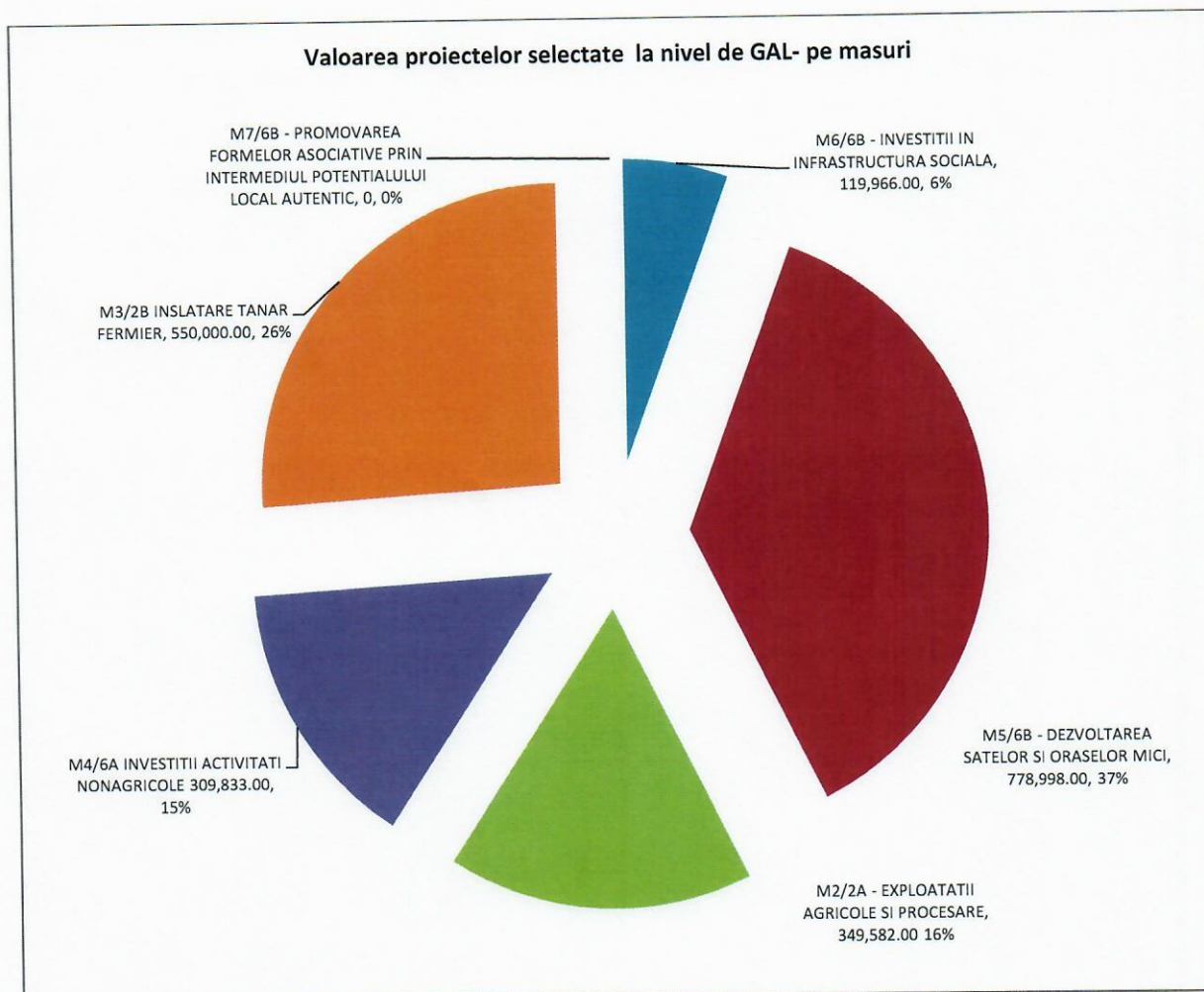
La data de 01.10.2018 au fost selectate ca eligibile de către GAL un număr de 37 de proiecte, dintr-un număr total de 43 de proiecte depuse pe măsurile deschise și evaluate la nivel de GAL până la data de referință. Valoarea proiectelor declarate eligibile de către GAL a fost de 2.108.379 euro, dintr-un total de 2.625.590,35 euro, rezultând un procent de 80 % din suma alocată.

Indicator	Suma (euro)
Valoare proiecte selectate la nivel de GAL	2,108,379.00
Suma rămasă neutilizată	517,211.35
Alocare totală	2,625,590.35

Situatia detaliata pe masuri a proiectelor selectate la nivel de GAL se prezinta conform tabelului de mai jos:

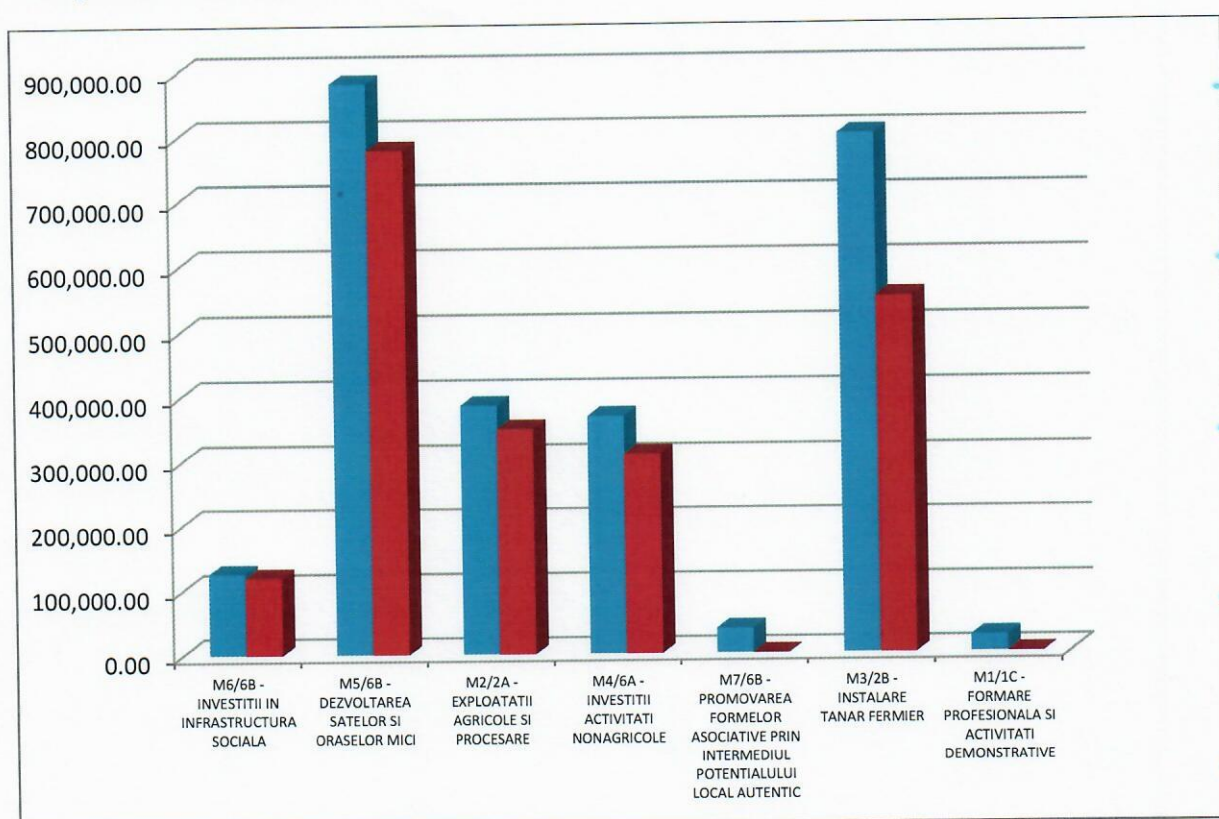
Denumire MASURA	Alocare totală/ măsură	Valoare nerambursabila proiecte selectate la nivel de GAL (euro)
M6/6B - INVESTITII IN INFRASTRUCTURA SOCIALA	126,112.08	119,966.00
M5/6B - DEZVOLTAREA SATELOR SI ORASELOR MICI	882,784.53	778,998.00
M2/2A - EXPLOATATII AGRICOLE SI PROCESARE	385,453.51	349,582.00
M4/6A - INVESTITII ACTIVITATI NONAGRICOLE	368,184.20	309,833.00
M7/6B - PROMOVAREA FORMELOR ASOCIATIVE PRIN INTERMEDIUL POTENTIALULUI LOCAL AUTENTIC	37,833.62	0
M3/2B - INSTALARE TANAR FERMIER	800,000.00	550,000.00
M1/1C - FORMARE PROFESIONALA SI ACTIVITATI DEMONSTRATIVE	25,222.41	0
TOTAL	2,625,590.35	2,108,379.00

Din analiza rezulta urmatoarele:

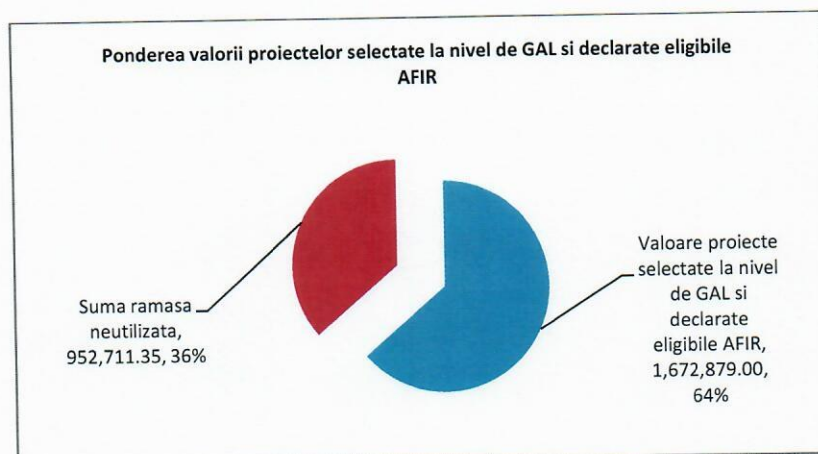
- **exista masuri la care valoarea proiectelor eligibile aproape acopera valoarea alocata pe respectiva masura;** acestea sunt: **M2/2A – Exploatații agricole și procesare, M5/6B – Dezvoltarea satelor și orașelor mici și M6/6B – Investiții în infrastructură socială;** din observatiile efectuate se poate trage concluzia ca la cele trei masuri avute in vedere, proiectele au fost eligibile tocmai datorita faptului ca nu au existat prevederi sau documente solicitate care sa fie interpretabile, atat la nivel de consultant, cat si la nivel de GAL sau AFIR; astfel, in cazul in care au existat unele neconcordanțe sau necesitate de completari, documentatia a fost completata prin solicitari de informatii suplimentare, ajungandu-se in final la obtinerea unui proiect eligibil și ulterior contractat;
- la masura M3/2B – **Instalare tanar fermier**, desi au fost depuse proiecte a caror valoare totala aproape ar fi acoperit valoarea alocata prin masura, unele proiecte au fost declarate neeligibile de catre GAL; din analiza efectuata rezulta ca principalele motive de declarare a proiectelor ca neeligibile sunt cele legate de aspectele juridice (ONRC) sau funciare (corelatia datelor intre APIA și Registrul Agricol);

- au existat masuri pe care nu a fost depus niciun proiect: **M1/1C – Formare profesionala si activitati demonstrative** si **M7/6B – Promovarea formelor asociative prin intermediul potentialului local autentic**. Din observatiile efectuate la discutiile cu potentialii beneficiari ai acestor masuri a rezultat reticenta acestora din motive organizatorice sau emotionale; spre exemplu, potentialii beneficiari ai masurii de formare profesionala au considerat ca programul culturilor agricole nu permite participarea la astfel de manifestari, cu program zilnic si pe durata lunga, cu atat mai mult cu cat cursurile nu urmau a se desfasura in localitatea de resedinta a acestora; deasemenea, beneficiarii potentiali ai formelor asociative au justificat lipsa de implicare in depunerea proiectelor prin dorinta de evitare a situatiilor conflictuale viitoare intre diversii membri producatori, precum si datorita cadrului legislativ fiscal restrictiv referitor la impozitarea cooperativelor de agricultori.

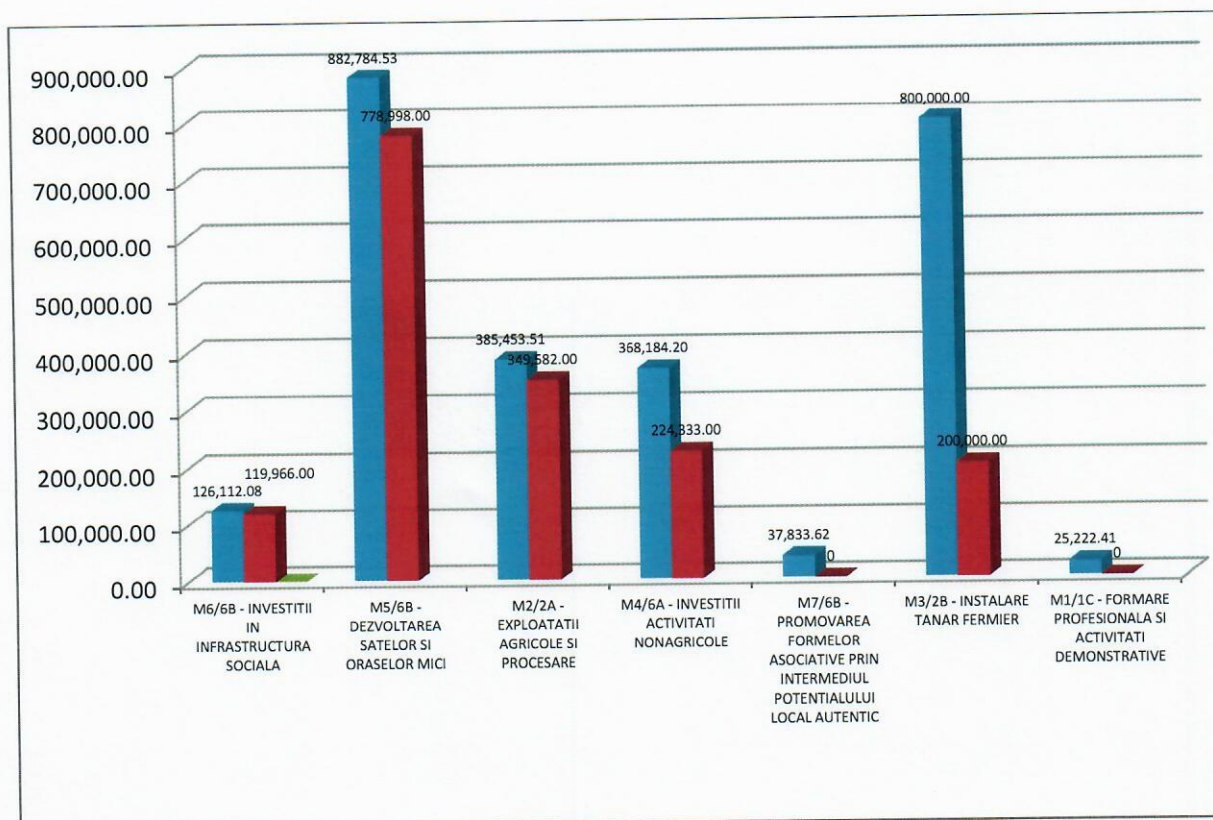
La data de 01.10.2018 valoarea proiectelor selectate de catre GAL si declarate eligibile de catre AFIR a fost de 1.672.879 euro, dintr-un total de 2.625.590,35 euro, rezultand un procent de 64 % din suma alocata.

Indicator	Suma (euro)
Valoare proiecte selectate la nivel de GAL si declarate eligibile AFIR	1,672,879.00
Suma ramasa neutilizata	952,711.35
Alocare totală	2,625,590.35

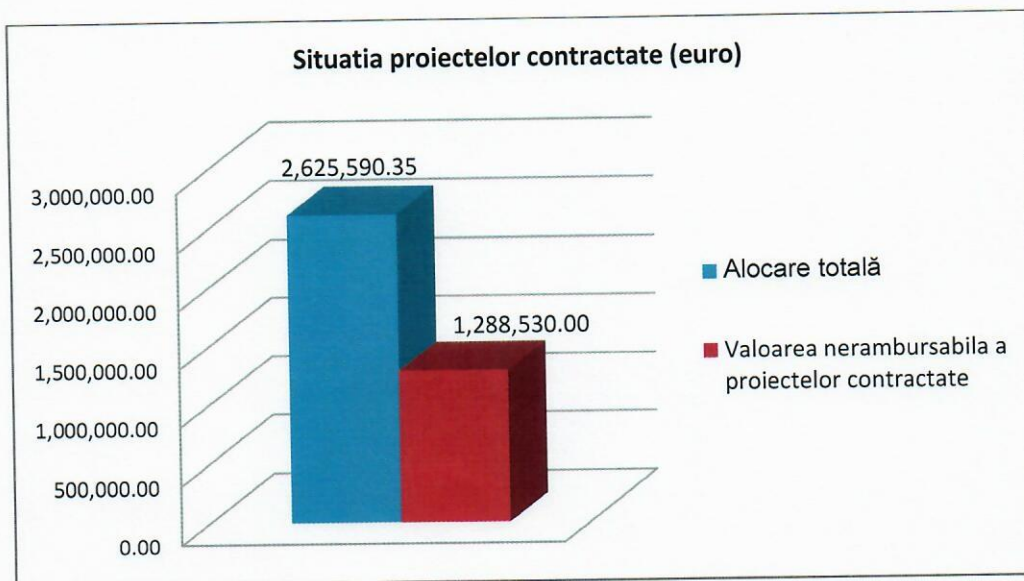
Situatia detaliata pe masuri a proiectelor selectate la nivel de GAL si declarate eligibile de AFIR se prezinta conform tabelului de mai jos:

Denumire MASURA	Alocare totală/ măsură	Valoare nerambursabila proiecte selectate la nivel de GAL si declarate eligibile AFIR (euro)
M6/6B - INVESTITII IN INFRASTRUCTURA SOCIALA	126,112.08	119,966.00
M5/6B - DEZVOLTAREA SATELOR SI ORASELOR MICI	882,784.53	778,998.00
M2/2A - EXPLOATATII AGRICOLE SI PROCESARE	385,453.51	349,582.00
M4/6A - INVESTITII ACTIVITATI NONAGRICOLE	368,184.20	224,333.00
M7/6B - PROMOVAREA FORMELOR ASOCIATIVE PRIN INTERMEDIUL POTENTIALULUI LOCAL AUTENTIC	37,833.62	0
M3/2B - INSTALARE TANAR FERMIER	800,000.00	200,000.00
M1/1C - FORMARE PROFESIONALA SI ACTIVITATI DEMONSTRATIVE	25,222.41	0
TOTAL	2,625,590.35	1,672,879.00

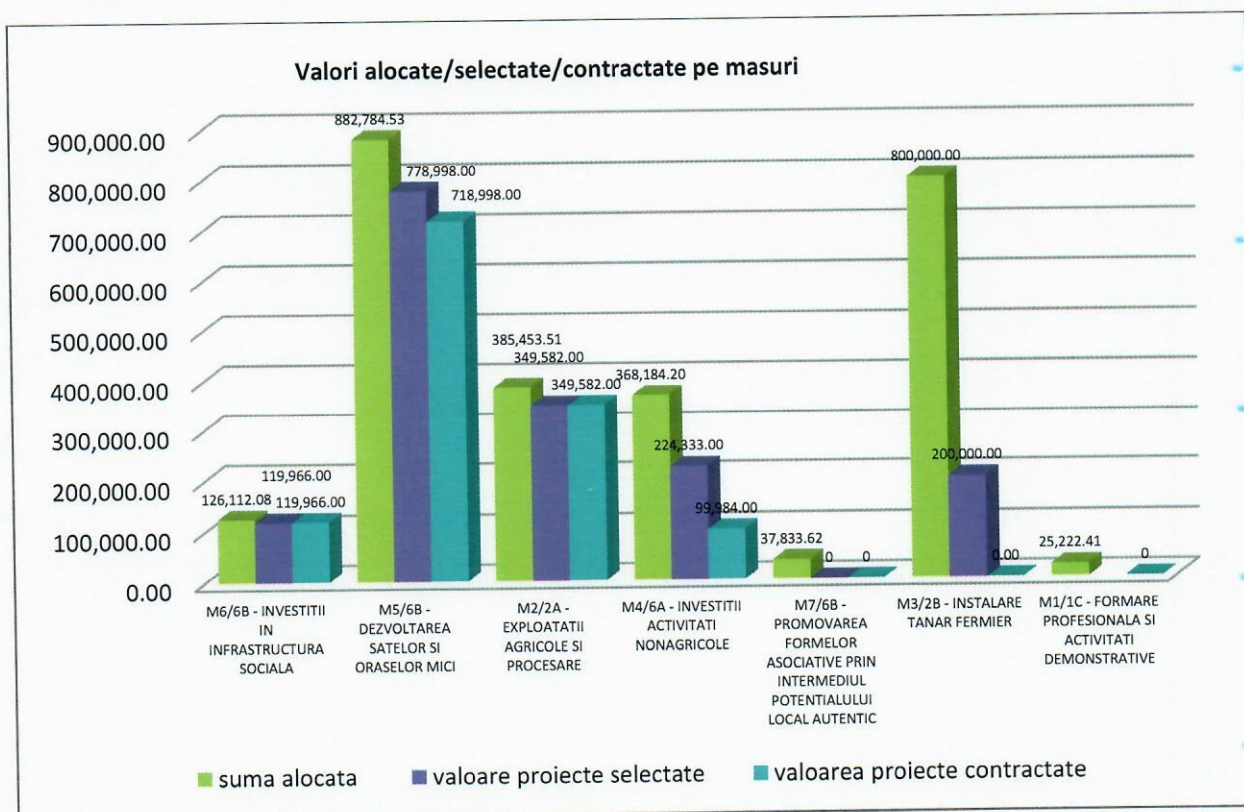
In ceea ce priveste situatia proiectelor care au fost contractate pana la data de 01.10.2018 situatia este prezentata in tabelul si graficele de mai jos:

Denumire MASURA	Alocare totală/ măsură (euro)	Valoare nerambursabila proiecte selectate la nivel de GAL si declarate eligibile (euro)	Valoarea proiectelor contractate (euro)
M1/1C - FORMARE PROFESIONALA SI ACTIVITATI DEMONSTRATIVE	25,222.41	0	0
M2/2A - EXPLOATATII AGRICOLE SI PROCESARE	385,453.51	349,582.00	349,582.00
M3/2B - INSTALARE TANAR FERMIER	800,000.00	200,000.00	0.00
M4/6A - INVESTITII ACTIVITATI NONAGRICOLE	368,184.20	224,333.00	99,984.00
M5/6B - DEZVOLTAREA SATELOR SI ORASELOR MICI	882,784.53	778,998.00	718,998.00
M6/6B - INVESTITII IN INFRASTRUCTURA SOCIALA	126,112.08	119,966.00	119,966.00
M7/6B - PROMOVAREA FORMELOR ASOCIATIVE PRIN INTERMEDIUL POTENTIALULUI LOCAL AUTENTIC	37,833.62	0	0
TOTAL	2,625,590.35	1,672,879.00	1,288,530.00

Dupa cum se poate observa din tabelul si graficul de mai sus, valoarea nerambursabila a proiectelor contractate pana la data de 01.10.2018 este de 1.288.530 euro, reprezentand 49% din valoarea totala alocata pe masurile din Strategia de Dezvoltare Locala a GAL Cetatea Tamasidava.

Valorile alocate/selectate/contractate pe fiecare masura, sunt prezentate in graficul de mai jos.

Dupa cum se poate observa din graficul de mai sus, situatiile sunt diferite de la masura la masura, fiecare avand propriile caracteristici si dificultati in derulare.

La masura M6/6B - INVESTITII IN INFRASTRUCTURA SOCIALA proiectele declarate eligibile au fost contractate in termenul prevazut de notificare, valoarea contractata fiind diminuata doar cu 14 euro fata de valoarea specificata in proiect.

Un aspect care explica operativitatea in documentare si contractare il reprezinta experienta pe care o au solicitantii in domeniul proiectelor sociale, precum si gradul ridicat de implicare a acestora in proiectele pe care le deruleaza.

Pe masura M2/2A - EXPLOATATII AGRICOLE SI PROCESARE proiectele declarate eligibile au fost contractate in termenul prevazut de notificare, valoarea contractata fiind diminuata doar cu 407 euro fata de valoarea specificata in proiect (0,11%).

Operativitatea beneficiarilor se explica prin faptul ca marea lor majoritate au mai beneficiat de fonduri nerambursabile in anii anteriori, in aceste conditii acestia fiind familiarizati cu modul de lucru si documentele necesare urmarii procedurii de contractare.

Pe masura M5/6B - DEZVOLTAREA SATELOR SI ORASELOR MICI proiectele au fost contractate in proportie de 92% . Singura exceptie o constituie proiectul IMBUNATATIREA INFRASTRUCTURII RUTIERE LA SCARA MICA - AMENAJARE PODETE – COMUNA TAMASI, care a decalat contractarea proiectului, ca urmare a procedurilor prelungite de eliberare a avizului de catre APELE ROMANE. Ca si la celelalte masuri, s-a putut observa ca a avut un cuvânt de spus experienta autoritatilor publice locale in derularea proiectelor cu fonduri nerambursabile.

Pe masura M4/6A - INVESTITII ACTIVITATI NONAGRICOLE s-a observat cel mai redus ritm de contractare a proiectelor. Din cele discutate cu beneficiarii, rezulta ca motivele intarzierii ar putea fi urmatoarele: intarzierea comunicarii documentelor de catre CRFIR Constanta, dificultati in a intelege documentele cerute de CRFIR Iasi sau neclaritati in relatia cu institutia bancara; o alta explicatie ar putea fi varsta aplicantilor si stilul managerial adoptat.

Pe masura M3/2B - INSTALARE TANAR FERMIER decalajul semnificativ intre valoarea proiectelor selectate la nivel de GAL si cea a proiectelor contractate se explica prin data de referinta a efectuării evaluării – la momentul 01.10.2018 proiectele se aflau in evaluare la OJFIR sau in perioada de transmitere a notificarilor catre beneficiari.

Repartizarea valorilor contractate este influentata de doi factori importanti ai strategiei si anume:

- valoarea alocata pe fiecare masura din strategie
- momentul in care a fost lansata masura din strategie, conform calendarului GAL Cetatea Tamasi.

LIMITARI SI CONSTRANGERI INTAMPINATE IN DESFASURAREA ACTIVITATII

- autoritatea contractanta are probleme grave cu firma care a intocmit proiectul tehnic al obiectivului de proiect, care refuza sa colaboreze in continuare;
- autoritatea contractanta are probleme cu consultantul, care refuza sa intocmeasca dosarele pentru cererile de plata partiale;
- autoritatea contractanta are probleme cu documentele pe care trebuie sa le includa in dosarul cererii de plata – extras de cont in format electronic de la Trezoreria Statului;
- autoritatea contractanta nu este capabila sa intocmeasca dosarul cererii de plata, desi are un compartiment de specialitate in cadrul UAT;
- autoritatea contractanta are dificultati in gasirea furnizorului pentru efectuarea achizitiei de utilaje, in conditiile impuse de procedurile de achizitii publice si prin proiecte cu fonduri nerambursabile;
- beneficiarii privati au dificultati in obtinerea extraselor din Registrul Agricol – programul de lucru al primariei, intocmirea eronata sau cu corectii a Extrasului din Registrului Agricol;
- s-au inregistrat proiecte neeligibile ca urmare a faptului ca beneficiarii din proiect aveau pe societate/PFA/II coduri CAEN din grupa celor vizate de proiect, in conditiile in care acestea nu erau autorizate la ONRC, chiar daca beneficiarul a dat declaratie la notar ca nu a desfasurat activitate pe respectivele coduri CAEN sau a prezentat expertiza contabila;
- la APIA se trec suprafetele de teren cu 4 zecimale, iar la Registrul agricol se trec cu 2 zecimale, aproximandu-se in plus, rezultand diferente intre cele doua institutii, cu implicatii asupra eligibilitatii proiectelor;
- apar diferente intre APIA si Registrele Agricole in ceea ce priveste inscrierea blocurilor fizice ale beneficiarilor;
- apar modificari esentiale in ceea ce priveste indicatorii de monitorizare, cum ar fi adresa AM nr.204520/26.09.2018, prin care GAL-urile sunt informate ca locurile de munca nou create la beneficiarii tip UAT + ONG nu sunt luate in calcul la indeplinirea indicatorilor din SDL.

6. CONSTATARILE SI CONCLUZIILE EVALUARI

Criteriul de evaluare – Relevanta SDL

CONCLUZII:

Nevoile comunitatii sunt intr-o continua dinamica, putand aparea modificari de la momentul elaborarii SDL, in functie de comunitatea analizata. De aceea, s-a concluzionat ca, desi SDL-ul reflecta inca in mare masura nevoile comunitatii, exista anumite masuri unde exista o cerere foarte mare din partea potentialilor beneficiari – respectiv masurile M5/6B si M2/2A.

RECOMANDARI:

In perioada urmatoare se va realiza o realocare bugetara, prin modificarea de SDL, pentru a redirectiona o parte din sumele alocate catre masurile unde exista cerere mare de proiecte.

Criteriul de evaluare – Coerenta logicii de interventie

CONCLUZII:

Masurile propuse prin SDL sunt coerente si pot genera realizarile asteptate, insa fondurile alocate pentru realizarea in totalitate a obiectivelor propuse sunt insuficiente. Indicatorii propusi prin SDL pot fi atinsi, insa obiectivele strategice de crestere a nivelului de trai si diminuare a diferentelor sat/oras nu vor putea fi atinsi doar cu fondurile alocate prin masurile GAL.

RECOMANDARI:

Pentru a se atinge obiectivele pe termen lung propuse prin SDL ar fi indicat a se realiza o suplimentare a fondurilor la nivel de GAL, pentru a se putea realoca fonduri catre masurile care vizeaza obiectivele propuse prin SDL.

Criteriul de evaluare – Atingerea obiectivelor SDL

CONCLUZII:

Luand in calcul data de referinta la care se face evaluarea, nu se poate trage concluzia ca obiectivele strategiei au fost atinse, insa au fost facuti pasi importanti catre realizarea acestora. Raportandu-ne la totalul valorii alocate de 2.625.590,35 euro au fost selectate la nivel de GAL proiecte in valoare de 2.108.379 euro (80%), iar proiectele contractate sunt in suma de 1.288.530,00 euro (49%)

RECOMANDARI:

Pentru a se atinge obiectivele din SDL trebuie continuata sustinut activitatile de (re)lansare a masurilor propuse, dublata de eficienta in activitatea de evaluare a proiectelor depuse si monitorizare a implementarii acestora.

Criteriul de evaluare - factori de reușită și de eșec în realizarea obiectivelor strategiei

CONCLUZII

In derularea activitatilor de implementare a masurilor din SDL au existat o serie de factori care au influentat realizarea obiectivelor propuse.

Printre factorii care pot influenta negativ realizarea obiectivelor pot fi enumerati: colaborarea defectuoasa cu unele servicii din cadrul UAT-urilor, cadrul legislativ de realizare a achizițiilor, interpretarea diferita a unor prevederi din ghiduri si proceduri (care conduce la declararea de catre AFIR a unor proiecte ca neeligibile desi acestea sunt viabile), emiterea de catre AM a unor prevederi care influenteaza atingerea indicatorilor de monitorizare, schimbarile legislative frecvente, reticenta care se manifesta inca in randul potentialilor beneficiari in ceea ce priveste accesarea de fonduri nerambursabile, nerealismul unor beneficiari privati in elaborarea planurilor de afaceri si a proiectiilor de viitor.

Printre factorii care vor conduce la reusita realizarii obiectivelor pot fi enumerati: cadrul economico-social al comunelor de pe teritoriul GAL, potentialul de dezvoltare al micilor afaceri agricole si nonagricole de pe teritoriul GAL, profesionalismul echipei tehnice a GAL.

RECOMANDARI

Recomandarile cuprind doar aspecte care privesc factorii ce pot fi manageriati la nivel micro: perfectionarea personalului din cadrul Registrului Agricol de la UAT-uri, realizarea unei pagini pe site-ul AFIR care sa cuprinda intrebari si raspunsuri oficiale cu clarificari, organizarea unor cursuri/instruiri cu specialisti LEADER (la care sa participe atat evaluatorii GAL , cat si evaluatorii AFIR) in care sa se prezinte puncte de vedere unitare, transmiterea de catre organismele in drept a unor propuneri de simplificare a cadrului legislativ privind achizițiile efectuate in cadrul proiectelor.

Criteriul de evaluare – activitatea de animare a GAL

CONCLUZII

Din analiza activitatii de animare realizata pana la data de referinta rezulta ca aceasta activitate s-a desfasurat conform procedurilor (planului de activitati), fiind facuta cu profesionalism si raspundere. Rezultatele unei activitati de animare corespunzatoare s-au concretizat in numarul mare de proiecte care s-au depus pe principalele masuri lansate de catre GAL.

RECOMANDARI

Activitatea de animare trebuie sa se desfasoare si in perioada urmatoare de functionare, pentru toate masurile care urmeaza a fi lansate, pentru a se asigura absorbtia cat mai mare a fondurilor alocate.

Criteriul de evaluare - mecanismul de implementare a LEADER la aplicarea metodei LEADER

CONCLUZII

Din analiza documentelor a rezultat ca populatia locala este corespunzator reprezentata in structurile decizionale si structurile de conducere ale GAL, respectandu-se la data de referinta a evaluarii toate procentele structurale de la data infiintarii GAL.

Deasemenea, in decursul desfasurarii activitatii GAL, au fost respectate regulile si procedurile pentru implementarea strategiei, dupa cum rezulta din dosarele administrative aprobate de catre organele de avizare.

RECOMANDARI

Si in perioada urmatoare va trebui verificata respectarea pastrarii structurilor decizionale si de conducere, astfel incat sa se asigure reprezentarea populatiei locale, conform procentelor si structurii de la data infiintarii GAL. Totodata, se recomanda o implicare mai mare a populatiei din teritoriul GAL la toate deciziile si actiunile de elaborare si implementare a strategiei GAL.

Criteriul de evaluare - valoarea adăugata generata prin mecanismul de implementare și animare al metodei LEADER

CONCLUZII

Din evaluarea realizata, se poate concluziona ca are loc o schimbare a mentalitatilor populatiei din zona teritoriala GAL, atat in ceea ce priveste atitudinea fata de antreprenoriatul local, fata de dorinta de atragere de fonduri nerambursabile, cat si fata de colaborarea cu autoritatile locale.

Aceste concluzii pot fi trase si din analiza administrativa, prin numarul mare de proiecte care au fost depuse la GAL, pe aproape toate masurile lansate de catre GAL, atat in ceea ce priveste beneficiarii publici, cat si beneficiarii privati.

RECOMANDARI

Valoarea adaugata generata prin mecanismul metodei LEADER este una dintre principalele preocupari ale GAL CETATEA TAMASIDAVA, atat in ceea ce priveste imbunatatirea capitalului social, cat si a administratiei locale. De aceea, si in perioada urmatoare, prin actiunile ce vor fi intreprinse de GAL, va trebui sa se aiba in vedere generarea de valoare adaugata prin mecanismul de implementare al metodei LEADER.

7. CONCLUZII, RECOMANDARI, LECTII INVATATE

In concluzie, in urma actiunii de evaluare a implementarii SDL a GAL Cetatea Tamasidava rezulta ca pana la data de referinta a evaluarii au fost lansate masuri viabile si de interes socio-economic, iar din modul de derulare a actiunilor de selectie si contractare a proiectelor rezulta ca acestea vor fi implementate cu succes, fapt care va conduce la indeplinirea tuturor indicatorilor de monitorizare si, implicit, la atingerea obiectivelor nationale prevazute in PNDR masura LEADER.

Ca recomandare, consideram ca ar avea un impact pozitiv crearea unei „carti albe a clarificarilor la nivel national”, in care sa fie incluse toate clarificarile/solutionarile/contestatiile proiectelor, astfel incat sa fie eliminate situatiile in care un proiect este declarat neeligibil de catre un OJFIR, iar la OJFIR-ul din alt judet sa fie solutionat favorabil un proiect cu o speta identica. Mai mult decat atat, in practica au fost intalnite situatii cand si in cadrul aceluiasi OJFIR exista interpretari diferite de la o masura de finantare la alta. Aceasta ar conduce la reducerea numarului proiectelor declarate neeligibile din considerente de interpretare a prevederilor, cu impact direct atat asupra atingerii indicatorilor strategici preconizati in SDL, cat si asupra schimbarii atitudinii potentialilor beneficiari in ceea ce priveste accesarea de fonduri nerambursabile.